Revija za kriminalistiko in kriminologijo / Ljubljana 72 / 2021 / 3, 193–218

Kriminaliteta v Sloveniji v letu 2020[1]

Vojko Urbas[2]

V prispevku so prikazani podatki o kriminaliteti, ki jo je v letu 2020 obravnavala slovenska policija, pa tudi spremembe in dejavniki, ki so vplivali na njeno delo. Statistični podatki zajemajo samo policiji znana, torej prijavljena in odkrita kazniva dejanja. Prednostne naloge slovenske policije na področju preprečevanja, odkrivanja in preiskovanja kriminalitete so bile v letu 2020 usmerjene v hujše oblike kaznivih dejanj z različnih področij kriminalitete, predvsem v kazniva dejanja zoper najvišje varovane človekove pravice in svoboščine, kazniva dejanja z veliko materialno škodo oziroma protipravno premoženjsko koristjo, nezakonite migracije, terorizem in kibernetsko kriminaliteto. V letu 2020 je policija obravnavala 53.485 kaznivih dejanj, za katera je vložila kazensko ovadbo ali poročilo v dopolnitev kazenske ovadbe, kar je najmanj v zadnjih desetih letih. S tem se nadaljuje padanje števila obravnavanih kaznivih dejanj, ki se je začelo leta 2014. Preiskanost kaznivih dejanj v letu 2020 je bila 50,7-odstotna, kar je v večletnem povprečju, delež kaznivih dejanj, ki jih je policija odkrila z lastno dejavnostjo, pa je bil 16,1-odstoten in je rahlo nad večletnim povprečjem. Največji delež obsega splošna kriminaliteta, kar 85,2 % vseh kaznivih dejanj. Gospodarska kriminaliteta obsega 14,8 % kriminalitete, organizirana kriminaliteta pa 1 %. Kaznivih dejanj, ki so jih storili mladoletni storilci, je 2,2 % vseh kaznivih dejanj. Pri zapisovanju statističnih podatkov so se v letu 2018 uvedle nekatere metodološke spremembe, kar vpliva na to, da posamezni podatki niso enaki kot podatki iz predhodnih letnih poročil, toda to ne vpliva na njihovo primerljivost. Dogajanje v letu 2020 je močno spremenilo dojemanje javne varnosti v celotni družbi in pri posameznikih. Vse to je povzročil pojav novega koronavirusa (SARS-CoV-2) oziroma koronavirusne bolezni 19 (covid-19). Ta pojav je bistveno vplival na varnostne pojave in posledično delo policije v letu 2020, saj policija med prvo razglašeno epidemijo, ki je trajala od 12. marca 2020 do 31. maja 2020, in drugo, od 19. oktobra 2020 do 15. junija 2021, ni prenehala izvajati dejavnosti; določeni vladni ukrepi za zajezitev širjenja SARS-CoV-2 namreč vseskozi veljajo in se spreminjajo v skladu z epidemiološko sliko doma in v tujini. Ukrepi držav na evropski (mednarodni) ravni so močno vplivali na nezakonite migracije in njihov tok, saj so bile transportne komunikacije spomladi praktično prekinjene, države pa so močno poostrile nadzor na svojih mejah in v notranjosti tudi med drugim valom. Slovenska policija je v letu 2020 še naprej razvijala kriminalistično preiskovalno dejavnost z intenzivnim usposabljanjem kadrov na različnih področjih, veliko sredstev pa je bilo namenjenih tudi za posodobitev tehnične opreme. Zavedajoč se mednarodnih razsežnosti kriminalitete in globalnih vzrokov, ki vplivajo nanjo, je policija veliko truda vlagala v mednarodno sodelovanje in krepitev odnosov s partnerskimi državami v regiji in širše.

Ključne besede: kriminaliteta, Slovenija, kazniva dejanja, preiskanost, kriminalistična policija

UDK: 343.3/.7(497.4)"2020"

1 Metodološka pojasnila

V članku so predstavljeni in komentirani statistični podatki o kriminaliteti v Republiki Sloveniji za leto 2020. V letnem poročilu o delu policije za leto 2020 (v nadaljevanju: letno poročilo) so predstavljeni statistični podatki, večinoma pridobljeni iz aplikacije Statistika, Dinamična poročila, Letna poročila – nova metodologija (v nadaljevanju: aplikacija Statistika). Pri statističnih podatkih, ki niso bili pridobljeni iz aplikacije Statistika, so navedeni viri in datumi pridobitve. Posamezne tabele in grafi, pri katerih so potrebna posebna metodološka pojasnila, so označeni z zvezdico, pojasnila pa so navedena pod njimi. Oznaka »0« v tabelah pomeni, da pojav ni bil evidentiran, oznaka »–« pa pomeni, da pojava ni več mogoče evidentirati ali se ni evidentiral (zakonske spremembe ali sprememba metodologije evidentiranja) ali pa izračun ni smiseln (npr. pri deležu preiskanosti, če v obravnavanem letu ni bilo obravnavano nobeno kaznivo dejanje). Vse tabele in grafi v aplikaciji Statistika so narejeni s sistemskim orodjem SQL Server Reporting Services.

Podatki za pretekla leta, pridobljeni iz aplikacije Statistika in navedeni v tem članku, se lahko razlikujejo od istovrstnih podatkov, navedenih v prejšnjih letnih poročilih o delu policije. Policija statističnih zbirk podatkov za letno poročilo ne

[1] Pri pripravi gradiva so sodelovali vodje sektorjev, centrov in oddelkov ter drugi zaposleni v Upravi kriminalistične policije Generalne policijske uprave in Službi generalnega direktorja policije na Generalni policijski upravi.

[2] Vojko Urbas, direktor Uprave kriminalistične policije, Generalna policijska uprava, Slovenija. E-pošta: vojko.urbas@policija.si

zamrzuje več, ampak so vsi statistični podatki za vsa leta zajeti na določen dan. Za letno poročilo za leto 2020 so bili podatki vsem enotam dostopni 9. februarja 2021.

Za statistične podatke iz preteklih let so posledično upoštevani vsi popravki in morebitni poznejši vnosi. Statistični podatki zato niso več časovno primerljivi, zlasti proti koncu opazovanega večletnega obdobja.

Statistični podatki se praviloma prikazujejo v daljšem časovnem obdobju (5- ali 10-letnem). Nekateri podatki so prikazani za krajše obdobje, in sicer:

— ker se evidentirajo šele krajši čas;
— zaradi pogostih zakonskih sprememb v zadnjih letih (npr. spremembe Zakona o prekrških) in
— zaradi ročnega zbiranja podatkov.

Poudarek je na gibanju pogostosti obravnavanih varnostnih dogodkov v daljšem časovnem obdobju (trend).

Statistični podatki o kriminaliteti so prikazani po datumu prvega zaključnega dokumenta (kazenska ovadba ali poročilo v dopolnitev kazenske ovadbe).[3] Statistično so prikazana obravnavana kazniva dejanja, razen kaznivih dejanj s področja cestnega prometa.[4] Statistični podatki tudi ne vsebujejo dogodkov z znaki kaznivih dejanj, ki so jih povzročili otroci. Število kaznivih dejanj, ki se preganjajo na predlog in pri katerih je oškodovanec že ob podaji ovadbe odstopil od pregona (pisna izjava o umiku ali izjava o umiku predloga za pregon), je prikazano v posebni tabeli, niso pa ta všteta v skupno število obravnavanih kaznivih dejanj.

V okviru obravnavane kriminalitete so prikazana kazniva dejanja, za katera je policija vložila kazensko ovadbo ali poročilo v njeno dopolnitev. Preiskana kazniva dejanja so tista, pri katerih je bil osumljenec znan že ob prijavi ali odkritju kaznivega dejanja ali pa ga je policija odkrila pozneje.

V članku so navedeni statistični podatki o številu dejanskih – in ne statističnih – oseb. To pomeni, da je posamezna oseba v posameznem obdobju (letu) lahko osumljena enega ali več kaznivih dejanj oziroma je oškodovana v enem ali več kaznivih dejanjih. Zoper osebo se lahko hkrati izvaja eden ali več prikritih preiskovalnih ukrepov. Zato se v tabeli Prikriti preiskovalni ukrepi pri preiskovanju kaznivih dejanj število teh oseb ne sešteva.

Pri območnih geografskih prikazih (po policijskih upravah) so bili podatki policije kombinirani z zunanjimi viri podatkov, in sicer po naslednji metodologiji:

— število prebivalcev – vir: Statistični urad Republike Slovenije (SURS, 2019), zadnji veljavni podatki za drugo polletju (H2; tj. po stanju 1. julija). Preračun števila prebivalcev z občin na policijske uprave (v nadaljevanju: PU) je potekal po metodi: PU Celje = koroška in savinjska statistična regija (v nadaljevanju: SR) z občinama Radeče in Bistrica ob Sotli, PU Koper = obalno-kraška in primorsko-notranjska SR brez občine Cerknica; PU Kranj = gorenjska SR; PU Ljubljana = osrednjeslovenska in zasavska SR z občinami Cerknica, Ribnica in Kočevje; PU Maribor = podravska SR; PU Murska Sobota = pomurska SR; PU Nova Gorica = goriška SR; PU Novo mesto = jugovzhodnoslovenska in posavska SR brez občin Ribnica, Kočevje, Radeče in Bistrica ob Sotli;

— poslovni subjekti – vir: Agencija Republike Slovenije za javnopravne evidence in storitve (Ajpes, 2021) – Poslovni subjekti v Poslovnem registru Slovenije po statističnih regijah/občinah in po skupinah, stanje na dan 13. januarja 2021/31. decembra 2020. Med poslovne subjekte so vštete gospodarske družbe, zadruge, pravne osebe javnega prava in nepridobitne organizacije – pravne osebe zasebnega prava in društva, samostojni podjetniki posamezniki in druge fizične osebe, ki opravljajo registrirane oziroma s predpisom določene dejavnosti. Preračun števila subjektov iz občin na policijske uprave je potekal po enaki metodologiji kot preračun števila prebivalstva;

— dolžina javnih cest – vir: Odprti podatki Slovenije (OPSI, 2021), objavilo Ministrstvo za infrastrukturo, Direkcija Republike Slovenije za infrastrukturo, dolžine cest po občinah. Preračun dolžine javnih cest iz občin na policijske uprave je potekal po enaki metodologiji kot preračun števila prebivalstva.

V oklepajih so podatki za pretekla leta, pojasnila, viri ipd. Podatki, izraženi v odstotkih, so navedeni na eno decimalno mesto natančno.

Pri statističnem pregledu je bilo v letu 2020 vpeljanih nekaj novosti. V sklopu podatkov Odkrivanje in preiskovanje kriminalitete sta spremenjeni tabeli Druga kazniva dejanja gospodarske kriminalitete po številu (najpogostejših deset) in Druga kazniva dejanja gospodarske kriminalitete po materialni škodi. Prikazana je nova tabela Zasežene prepovedane droge za kazniva dejanja organizirane kriminalitete. Tabela Zasežene prepovedane droge, ki se je uporabljala v preteklosti, je bila preimenovana v Zasežene prepovedane droge za vsa kazniva ravnanja.

[3] Datum prvega zaključnega dokumenta ne določa vsebine. Pri posameznem kaznivem dejanju je vedno prikazana zadnja vrednost spremenljivk ob zajemu statističnih podatkov iz evidence kaznivih dejanj.

[4] Statistični podatki o kaznivih dejanjih s področja cestnega prometa tudi pri področju zagotavljanja varnosti cestnega prometa niso prikazani.

Statistični podatki zajemajo samo kazniva dejanja, za katera je policija izvedela bodisi iz prijave bodisi z lastno dejavnostjo na področju preprečevanja, odkrivanja in preiskovanja kriminalitete. Del kaznivih dejanj ostaja policiji neznan, zaradi česar govorimo o tako imenovanem temnem polju kriminalitete. Poleg kriminogenih dejavnikov na število kaznivih dejanj vpliva še vrsta drugih dejavnikov, od učinkovitosti policije in drugih organov pri odkrivanju kriminalitete, prednostnih nalog dela, pripravljenosti žrtev in oškodovancev za prijavo kaznivih dejanj do sprememb v kazenski materialni in procesni zakonodaji ter številni drugi (Ferme in Kebe, 2012; Japelj, 2017, 2018; Kolenc, Kebe in Bukovnik, 2013, 2014; Lukan, 2007, 2008, 2009; Lukan in Kolenc, 2010; Urbas, 2019).

Statističnih podatkov, objavljenih v tem članku in letnem poročilu policije, ni mogoče primerjati s statističnimi podatki v mednarodnem prostoru, saj so med državami velike razlike, tako na področju kazenske zakonodaje kot na področju pravil statističnega evidentiranja in prikazovanja statističnih podatkov (Clarke, 2013). Bolj kot neposredni statistični podatki so tako primerljivi trendi gibanja kriminalitete (Killias et al., 2010). Dober kazalnik stanja na področju kriminalitete sta tudi kriminalitetna statistika Sveta Evrope »European Sourcebook of Crime and Criminal Justice Statistics« (Aebi et al., 2017) in statistika Evropske komisije Eurostat (Eurostat Statistics Explained, 2014), saj vključujeta podatke držav članic Evropske unije, držav kandidatk ter držav EFTE in EGP.

2 Splošno o dejavnosti za preprečevanje, odkrivanje in preiskovanje kriminalitete

Odkrivanje in preiskovanje kriminalitete v sodobni, vse bolj digitalni družbi je precej drugačno; nujni so (mednarodno) sodelovanje, usklajeno delovanje in posodabljanje znanja in opreme, predvsem pa hitra in učinkovita izmenjava informacij med različnimi deležniki ter ustrezna pravna podlaga za preiskovanje kaznivih dejanj.

Policija je sodelovala v medresorskih delovnih skupinah, in sicer Delovni skupini za pripravo sprememb in dopolnitev Kazenskega zakonika (KZ-1, 2012) in Delovni skupini za pripravo sprememb in dopolnitev Zakona o kazenskem postopku (ZKP, 2012). Rezultat njenega dela je bil decembra sprejeti Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o kazenskem postopku (ZKP-O, 2020), ki je začel veljati 13. januarja 2021. Določbe, pomembne za delo policije, se začnejo uporabljati 13. maja 2021. Z ZKP-O (2020) se je slovenska procesna ureditev uskladila z:

— Uredbo Sveta (EU) 2017/1939 z dne 12. oktobra 2017 o izvajanju okrepljenega sodelovanja v zvezi z ustanovitvijo Evropskega javnega tožilstva (EJT) in

— Direktivo (EU) 2016/800 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. maja 2016 o procesnih jamstvih za otroke, ki so osumljene ali obdolžene osebe v kazenskem postopku. Njen namen je: prvič, določiti skupna minimalna pravila o varstvu procesnih pravic, da bodo otroci, torej osebe, ki niso dopolnile 18 let, ki so osumljene ali obdolžene osebe v kazenskem postopku (v slovenskem kazenskem pravu so to mladoletniki), lahko razumeli in spremljali tak postopek ter uveljavljali svojo pravico do poštenega sojenja; drugič, preprečiti, da bi otroci znova storili kaznivo dejanje, ter, tretjič, spodbuditi njihovo socialno vključevanje.

Poleg tega ZKP-O (2020) prinaša bolj premišljen (pred) kazenski postopek, odpravlja težave iz prakse glede uporabe določenih institutov in uvaja nove.

Forenzične preiskave z različnimi metodami preiskav zavarovanih sledi so tudi v letu 2020 pomembno prispevale k preiskanosti različnih kaznivih dejanj. Najštevilčnejše so preiskave DNK, ki omogočajo hitro, učinkovito in zanesljivo preiskovanje kaznivih dejanj. Laboratorijska infrastruktura GPU NFL omogoča varno in kompetentno delo ter izvedbo akreditiranih in mednarodno priznanih metod. Tudi v letu 2020 je GPU NFL ohranil status akreditiranega laboratorija po mednarodnem standardu ISO/IEC 17025:2017 ter obseg svoje akreditirane dejavnosti razširil še na področje balističnih preiskav, ki zajema balistične preiskave izstrelkov in mikroskopske balistične preiskave. V GPU NFL je skupno akreditiranih 24 metod. V letu 2020 je bil nabavljen laboratorijski informacijski sistem (LIMS), ki bo v celoti uveden v letu 2021.

Kriminalistična analitika je bila vpeta v procese preprečevanja, odkrivanja in preiskovanja organizirane in drugih hudih oblik kriminalitete, s poudarkom na gospodarski kriminaliteti, nezakonitih migracijah in varnostnih pojavih, povezanih s pojavom pandemije, na mednarodni in državni ravni. S svojimi izdelki je prispevala k učinkovitejšemu usmerjanju kompleksnejših preiskav ter podpirala procese odločanja na operativni in strateški ravni. Ker sodobne oblike kriminalitete ustvarjajo obsežne količine podatkov in informacij, ki jih je treba ustrezno zbirati, hraniti, analizirati in deliti, so se razvijale in vpeljale programske rešitve, ki so nadgradile dosedanje procese izmenjave informacij, njihovega deljenja in obdelave. Hkrati so se vpeljevala sodobna, napredna orodja in tudi nadgrajevala programsko-analitska orodja za obdelavo večjih količin podatkov in za prostorske analize podatkov. Na mednarodni ravni je bila pozornost namenjena poglobitvi analitičnega sodelovanja s sorodnimi enotami varnostnih organov sosednjih držav, držav Zahodnega Balkana, Evropske unije in Europolom. Slovenska kriminalistična analitika je aktivno sodelovala pri pripravah ocene ogroženosti EU zaradi hudih in organiziranih oblik kriminalitete (tj. EU SOCTA) (Europol, 2021).

Zavedajoč se svoje vloge v regiji in svetu je slovenska policija tudi v letu 2020 pomagala pri vzpostavljanju in krepitvi varnosti ter pri vzpostavljanju in krepitvi nacionalnih protiterorističnih kapacitet v državah jugovzhodne Evrope. Slovenija je pobudnica in predsedujoča operativni mreži nacionalnih protiterorističnih enot Counter Terrorism Initiative (CTi), ki deluje kot operativno telo pobude za boj proti terorizmu na Zahodnem Balkanu oziroma za integrativno upravljanje notranje varnosti (WBCTi/IISG). Grožnja terorizma se hitro spreminja, je nepredvidljiva in čedalje bolj razdrobljena. Z digitalizacijo se povečuje tveganje kibernetskega terorizma. Policija je svoje dejavnosti usmerila tudi v preiskovanje drugih oblik, tj. širjenja nestrpnosti in sovražnosti, tudi po spletnih omrežjih. Predvsem med epidemijo covida-19 je policija zaznala več sovražnosti na spletu; pravzaprav se velik del kriminalitete z zaznanim nasiljem seli na splet, kar zahteva celovite sistemske spremembe. S pripravo akcijskega načrta za preprečevanje terorizma in nasilnega ekstremizma ter z delom v medresorski delovni skupini za preprečevanje radikalizacije, ustanovljeni prav na predlog policije, je nadaljevala medagencijsko in vseskupnostno sodelovanje.

V okviru EU je policija sodelovala v delovnih skupinah in odborih institucij EU za pripravo zakonskih in drugih aktov, ki vplivajo na krepitev varnosti državljanov Slovenije in držav EU, pri vsebinski pripravi prijav za sofinanciranje iz finančnih virov EU ter v različnih projektih in dejavnostih za vzpostavitev in krepitev policijskih sestavov, ki jih je sofinancirala EU, predvsem v državah jugovzhodne Evrope. Stalni odbor za operativno sodelovanje na področju notranje varnosti – COSI (v nadaljevanju: odbor) je v letu 2020 zasedal 5-krat (2-krat med hrvaškim in 3-krat med nemškim predsedovanjem Svetu EU); zaradi pandemije covida-19 je samo eno zasedanje odbora potekalo v Bruslju, preostala pa prek videokonferenc (Svet Evropske unije, 2021). Hrvaška se je po razglasitvi pandemije covida-19 osredotočila na svoj vpliv na notranjo varnost in zagotavljanje nadaljevanja operativnega dela. Med hrvaškim predsedovanjem Svetu EU so bila sprejeta glavna načela za vzpostavitev EU-vozlišča za inovacije ter sklepi Sveta EU o krepitvi finančnih preiskav v boju proti organizirani in hudi kriminaliteti. Med nemškim predsedovanjem Svetu EU so bili decembra 2020 sprejeti sklepi Sveta EU o notranji varnosti in evropskem policijskem partnerstvu, v katerih so navedena prednostna področja notranje varnosti, ter ob koncu njihovega predsedovanja tudi resolucija o enkripciji.

Deveto neformalno srečanje ministrov za notranje zadeve procesa Brdo 3. in 4. marca 2020 v Ljubljani je bilo namenjeno krepitvi sodelovanja pri preprečevanju trgovine z ljudmi in spolnih zlorab otrok na spletu (Ministrstvo za notranje zadeve, Policija, 2020a). Ob robu zasedanja so se sestali tudi člani neformalne mreže nacionalnih koordinatorjev iz jugovzhodne Evrope za boj proti trgovini z ljudmi, ustanovljeni na konferenci procesa Brdo pred desetimi leti (Gov.si, 2020). Slovenija je tudi v letu 2020 ostala zavezana iniciativi integrativnega upravljanja notranje varnosti IISG (ang. *Integrative Internal Security Governance*), predvsem v prvem in drugem stebru – tj. pobudi za boj proti terorizmu na Zahodnem Balkanu WBCTi (ang. *Western Balkan Counter Terrorism Initiative*) ter pobudi za boj proti terorizmu na področjih hude in organizirane kriminalitete na Zahodnem Balkanu WBCSCi (ang. *Western Balkans Counter Serious Crime Initiative*). Prek IISG je bila vključena tudi mreža protiterorističnih strokovnjakov pobude za boj proti terorizmu CTi (ang. *Counter Terrorism Initiative*). V skladu s pogoji delovanja IISG, ki so začeli veljati 1. aprila 2020, se je podporna skupina IISG preoblikovala v sekretariat IISG s sedežem v Sarajevu.

Pandemija covida-19 je v marsičem krojila mednarodno sodelovanje – spremenila se je izvedba srečanj, vplivala pa je tudi na njihovo vsebino. Na pobudo slovenske policije so se 19. marca 2020 v skrbi za usklajevanje čim bolj nemotenega prevoza nujnega blaga na avdiokonferenci sestali generalni direktorji in vodje mejnih služb Avstrije, Madžarske, Italije, Hrvaške, Srbije in Slovenije (Ministrstvo za notranje zadeve, Policija, 2020b). Zaradi pandemije ni bila organizirana Konvencija evropskih policijskih šefov, potekalo pa je več tematskih videokonferenčnih srečanj šefov policij EU, in sicer je bilo neformalno srečanje 25. junija 2020 posvečeno kibernetski in finančni kriminaliteti, 28. oktobra 2020 ključnim tehnologijam za delo organov odkrivanja in preiskovanja kaznivih dejanj, sovražnemu govoru in desnemu ekstremizmu ter reviziji Europolovega mandata in 7. decembra 2020 notranji varnosti in boju proti terorizmu.

Dejavnosti so potekale prek različnih projektov ter že vzpostavljenih oblik sodelovanja z različnimi mednarodnimi varnostnimi organizacijami in agencijami, kot so Europol, Interpol in agencija Frontex, je pa bilo sodelovanje zaradi pandemije covida-19 drugačno. Interpol je 27. oktobra 2020 organiziral izredno srečanje na daljavo o globalnem zavezništvu za prilagoditev policijskega dela. Srečanje šefov policij je bilo namenjeno razpravi o pripravljenosti za spoprijemanje z nepredvidenimi kriminalnimi pojavnimi oblikami ter podpori operacijam in policijskemu sodelovanju z uporabo inovacij in tehnologije.

Policija je v letu 2020 postala članica mreže služb, ki so v policijah posameznih držav članic Europola pristojne za notranje preiskave (v nadaljevanju: mreža). Mreža je namenjena izmenjavi najboljših praks in metod preprečevanja, odkrivanja, preiskovanja kaznivih ravnanj, ki so jih osumljeni uslužbenci policije, predvsem policisti, izmenjavi operativnih informacij, izmenjavi najboljših praks, ki omogočajo organizacijske izboljšave policije ter povečanje zaupanja javnosti in ugleda države članice Europola ter spodbujajo bolj kakovostno delo policije.

Tabela 1: Kazniva dejanja – osnovni pregled (vir: Ministrstvo za notranje zadeve, Policija, 2021)

Osnovni pregled	Leto									
	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Število kaznivih dejanj (celotna kriminaliteta)	89.511	92.732	94.483	88.056	69.719	61.862	58.394	56.699	55.120	53.485
Število preiskanih kaznivih dejanj	41.202	43.124	44.489	44.960	36.002	29.710	27.829	27.275	27.849	27.136
Število kaznivih dejanj, ki jih je odkrila policija	10.731	11.294	11.960	13.027	10.733	8.295	7.826	7.262	7.907	8.593
Število kaznivih dejanj splošne kriminalitete	76.501	79.774	77.964	70.985	56.805	51.685	49.411	48.301	47.035	45.567
Število kaznivih dejanj gospodarske kriminalitete	13.010	12.958	16.519	17.071	12.914	10.177	8.983	8.398	8.085	7.918
Število kaznivih dejanj organizirane kriminalitete	329	532	550	399	406	468	443	607	809	514
Število kaznivih dejanj mladoletniške kriminalitete	2.084	2.026	2.107	1.939	1.358	1.316	1.357	1.329	1.412	1.194
Delež splošne kriminalitete (v %)	85,5	86,0	82,5	80,6	81,5	83,5	84,6	85,2	85,3	85,2
Delež gospodarske kriminalitete (v %)	14,5	14,0	17,5	19,4	18,5	16,5	15,4	14,8	14,7	14,8
Delež organizirane kriminalitete (v %)	0,4	0,6	0,6	0,5	0,6	0,8	0,8	1,1	1,5	1,0
Delež mladoletniške kriminalitete (v %)	2,3	2,2	2,2	2,2	1,9	2,1	2,3	2,3	2,6	2,2
Število mrtvih	42	40	40	31	53	34	35	26	31	27
Število hudo poškodovanih	241	272	237	236	220	182	155	152	128	125
Število lahko poškodovanih	2.426	2.374	2.243	2.031	1.851	1.677	1.271	1.331	1.337	1.255
Škoda (v 1.000 EUR)	286.421,3	548.328,5	385.392,5	815.045,9	516.155,5	609.178,0	507.743,8	556.682,2	402.241,0	330.836,3
Škoda gospodarske kriminalitete (v 1.000 EUR)	189.644,7	458.717,9	295.951,3	723.849,9	421.584,1	537.563,3	435.248,4	489.929,7	305.806,6	207.281,3
Delež škode gospodarske kriminalitete (v %)	66,2	83,7	76,8	88,8	81,7	88,2	85,7	88,0	76,0	62,7

3 Preprečevanje, odkrivanje in preiskovanje kriminalitete

Policija je v letu 2020 obravnavala 53.485 (v letu 2019 55.120) kaznivih dejanj, za katera je vložila kazensko ovadbo ali poročilo v dopolnitev kazenske ovadbe (v nadaljevanju: kazniva dejanja), kar je najmanj v zadnjih desetih letih. Desetletno povprečje je 72.006 kaznivih dejanj. Preiskanost kaznivih dejanj je bila 50,7-odstotna, v zadnjih desetih letih pa 48,5-odstotna (tabela 1). Na izrazit negativni trend obravnavanih kaznivih dejanj je vplivalo predvsem manjše število kaznivih dejanj splošne kriminalitete.

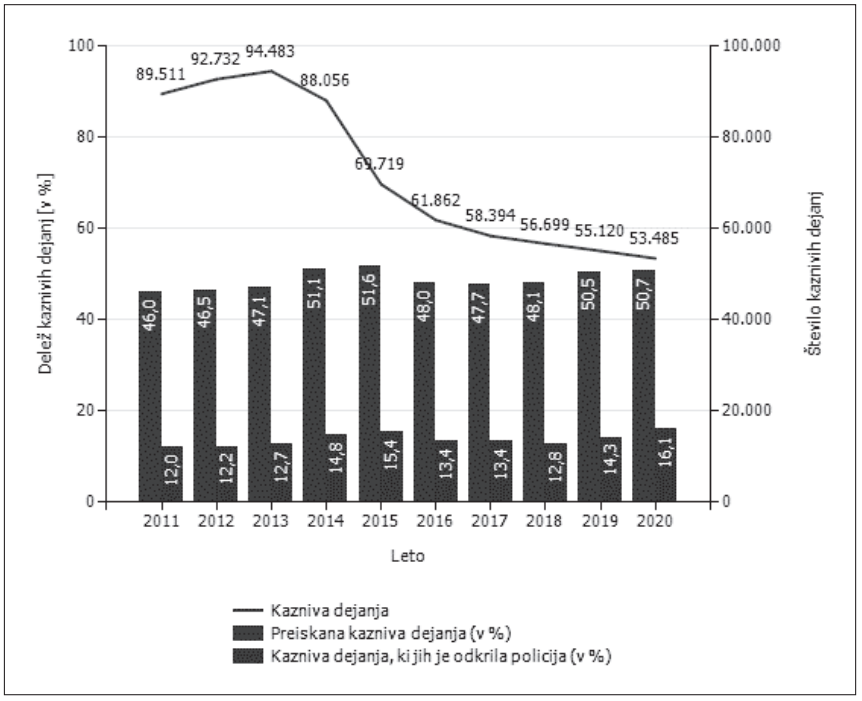

Graf 1: Število kaznivih dejanj ter deleži preiskanih kaznivih dejanj in kaznivih dejanj, ki jih je odkrila policija (vir: Ministrstvo za notranje zadeve, Policija, 2021)

V zadnjih petih letih je mogoče opaziti manjše število prijavljenih in odkritih kaznivih dejanj gospodarske kriminalitete. Predvsem upad premoženjske kriminalitete, ki obsega največji delež kaznivih dejanj splošne kriminalitete, najbolj vpliva na zmanjšanje kaznivih dejanj v celoti.

V celotni kriminaliteti največji delež, in sicer 85,2 % vseh kaznivih dejanj, obsega splošna kriminaliteta. Gospodarska kriminaliteta obsega 14,8 % kriminalitete. Med vsemi kaznivimi dejanji je bilo evidentiranih 1 % kaznivih dejanj, ki zaradi svojih značilnosti izpolnjujejo merila organizirane kriminalitete. V celotnem številu kaznivih dejanj je bilo tudi 2,2 % kaznivih dejanj, ki so jih storili mladoletni storilci.

Evidentirana kazniva dejanja so v letu 2020 ustvarila škodo v višini 330.836,3 evra, pri čemer največji del, kar 62,7 %, obsega škoda, povzročena s kaznivimi dejanji gospodarske kriminalitete.

S primerjanjem podatkov v desetletnem obdobju lahko ugotovimo, da se je tudi leta 2020 nadaljeval trend padanja števila obravnavanih kaznivih dejanj.

Število kaznivih dejanj, ki jih je odkrila policija, je najvišje v zadnjih desetih letih (16,1 %). Preiskanost kaznivih dejanj je bila najvišja v zadnjih petih letih (50,7 %) (graf 1).

Iz pregleda števila zaključnih dokumentov, povezanih s predkazenskimi postopki, ki jih je policija vodila v letu 2020, je razviden porast podanih kazenskih ovadb in tudi poročil v dopolnitev kazenskih ovadb, manjše pa je število kazenskih ovadb v skrajšanem postopku (tabela 2).

Tabela 2: Zaključni dokumenti obravnavanih kaznivih dejanj (vir: Ministrstvo za notranje zadeve, Policija, 2021)

Vrsta zaključnega dokumenta	Število zaključnih dokumentov									
	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Kazenska ovadba	66.322	66.176	43.059	31.937	24.291	25.133	23.745	23.013	23.297	23.608
Poročilo v dopolnitev kazenske ovadbe (148/9 ZKP)	17.415	18.321	19.489	18.364	15.684	15.191	14.536	14.619	14.650	17.077
Poročilo o dejanjih brez pravne podlage za pregon (148/7 ZKP; 148/10 ZKP–E)	17.584	13.517	6.505	7.592	7.233	7.263	7.219	6.996	7.090	6.917
Kazenska ovadba – skrajšan postopek*	23	4.589	31.613	30.613	25.907	23.792	28.231	30.972	29.307	26.357

* Gre za kazenske ovadbe zoper neznane storilce za bagatelna kazniva dejanja, in sicer za:
– tatvine po drugem odstavku 204. člena KZ-1 (2012), če višina vrednosti ukradene stvari ne presega 200 evrov;
– zatajitve po drugem in petem odstavku 208. člena KZ-1 (2012), če vrednost zatajene stvari ne presega 200 evrov;
– goljufije po petem odstavku 211. člena KZ-1 (2012), če povzročena premoženjska škoda ne presega 200 evrov;
– poškodovanje tuje stvari po prvem odstavku 220. člena KZ-1 (2012), če povzročena škoda ne presega 500 evrov, in
– kazensko ovadbo zoper neznanega storilca za kazniva dejanja, za katera je kot glavna kazen predpisana denarna kazen ali kazen zapora do treh let (KZ-1, 2012).

Podobno kot v predhodnih letih je policija tudi v letu 2020 pri preiskovanju kaznivih dejanj in zbiranju dokazov poleg klasičnih policijskih pooblastil v skladu z Zakonom o kazenskem postopku (ZKP, 2012) izvajala tudi različna procesna opravila. Glede na trend padanja števila odkritih kaznivih dejanj v zadnjih letih tudi statistični podatki o izvedenih procesnih opravilih kažejo padec, vendar v nekoliko manjši meri. Najizrazitejši je padec pri številu ogledov kaznivih dejanj in številu zasegov predmetov. Manj je bilo tudi policijskih zaslišanj (tabela 3).

obrnila navzgor, tudi zaradi statističnega evidentiranja dveh dodatnih prikritih preiskovalnih ukrepov. Policija število prikritih preiskovalnih ukrepov prikazuje kot število pridobitev podatkov o prometu v elektronskem komunikacijskem omrežju (149.b člen ZKP, 2012) in število drugih prikritih preiskovalnih ukrepov (149.a člen, prvi odstavek 150. člena ter 151, 155. in 155.a člen ZKP, 2012); od leta 2019 pa tudi kot število pridobitev podatkov o zavarovanju prometnih podatkov v zvezi s komunikacijo (149.c člen ZKP, 2012) ter število pridobitev podatkov o vlogah, depozitih, stanju in prometu

Tabela 3: Preiskovalna dejanja pri preiskovanju kaznivih dejanj (vir: Ministrstvo za notranje zadeve, Policija, 2021)

Vrsta dejanja	Število dejanj									
	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Število ogled kraja kaznivega dejanja	22.793	23.410	23.060	19.319	16.781	17.331	15.814	15.988	16.594	14.253
Število hišnih preiskav	2.321	2.161	2.115	2.235	1.697	1.722	1.631	1.479	1.610	1.530
Število osebnih preiskav	209	217	175	216	159	174	167	162	201	208
Število zasegov predmetov	14.686	15.164	15.436	15.489	13.014	13.171	13.748	13.381	14.731	12.135
Število policijskih zaslišanj	707	643	660	805	817	723	799	788	740	682

V letu 2020 je bilo skupno izvedenih 1.608 prikritih preiskovalnih ukrepov, v letu 2019 pa 1.352. Po večletnem zmanjševanju njihovega števila se je z letom 2019 trendna krivulja

na računu (156. člen ZKP, 2012). Z leti so se zaostrile tudi zakonodajne zahteve za dovolitev pridobitve podatkov o prometu v elektronskem komunikacijskem omrežju (tabela 4).

Tabela 4: Prikriti preiskovalni ukrepi pri preiskovanju kaznivih dejanj (vir: Ministrstvo za notranje zadeve, Policija, 2021)

Vrsta ukrepa	Število ukrepov/oseb									
	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Pridobitev podatkov o prometu v elektronskem komunikacijskem omrežju	1.110	953	1.026	647	485	566	437	486	393	483
Pridobitev podatkov o zavarovanju prometnih podatkov v zvezi s komunikacijo	0	0	0	0	0	0	0	0	75	195
Pridobitev podatkov o vlogah, depozitih, stanju in prometu na računu	0	0	0	0	0	0	0	0	69	118
Drugi prikriti preiskovalni ukrepi	975	956	765	794	793	721	633	613	815	812
Osebe, zoper katere je bila odrejena pridobitev podatkov o prometu v elektronskem komunikacijskem omrežju	675	517	628	477	256	331	220	238	199	206
Osebe, zoper katere je bila odrejena pridobitev podatkov o zavarovanju prometnih podatkov	0	0	0	0	0	0	0	0	19	74
Osebe, zoper katere je bila odrejena pridobitev podatkov o vlogah, depozitih, stanju in promet na računu	0	0	0	0	0	0	0	0	71	96
Osebe, zoper katere so bili odrejeni drugi prikriti preiskovalni ukrepi	326	371	296	293	255	249	247	259	301	318

Leta 2020 je bilo s kaznivimi dejanji oškodovanih skupno 31.268 fizičnih oseb, kar je najmanj v zadnjih desetih letih, policija pa je s svojim delom zbrala dokaze in podala kazenske ovadbe za 15.363 fizičnih oseb (tabela 5).

tudi v tem segmentu od leta 2014 zaznan padec tako števila kaznivih dejanj, obravnavanih na podlagi Zakona o odgovornosti pravnih oseb (ZOPOKD, 20212), kot števila ovadenih oseb (tabela 6).

Tabela 5: Fizične osebe v kaznivih dejanjih (vir: Ministrstvo za notranje zadeve, Policija, 2021)

Fizične osebe	Leto									
	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Število ovadenih oseb	20.153	19.608	19.330	19.319	16.702	16.127	15.820	15.659	16.080	15.363
Število oškodovanih oseb	45.531	48.232	48.869	43.908	36.558	36.251	35.219	33.060	32.384	31.268

Policija je v predkazenskih postopkih poleg zgoraj navedenih fizičnih oseb ugotavljala tudi vpletenost pravnih oseb. S primerjavo podatkov iz preteklih let lahko ugotovimo, da je

Tabela 6: Pravne osebe v kaznivih dejanjih (vir: Ministrstvo za notranje zadeve, Policija, 2021)

Pravne osebe	Leto									
	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Število kaznivih dejanj, obravnavanih na podlagi Zakona o odgovornosti pravnih oseb (25. člen)	3.808	4.010	4.866	4.220	3.711	4.231	2.997	3.107	3.202	2.976
Število ovadenih oseb	839	964	1.060	1.198	1.148	1.004	837	711	716	744
Število oškodovanih oseb	9.551	10.110	10.173	9.219	7.184	7.397	7.138	6.590	6.458	6.465

Večino kaznivih dejanj obravnavajo policijske enote na regionalni in lokalni ravni, nekaj pa jih obravnava tudi Generalna policijska uprava, predvsem Nacionalni preiskovalni urad (v nadaljevanju: NPU). Prednostna področja njegovega dela v letu 2020 so bile preiskave zahtevnih in kompleksnih oblik kaznivih dejanj gospodarske kriminalitete, korupcije in organizirane kriminalitete. Obseg dela se po vsebini in količini ni bistveno spremenil, je pa bilo treba delo zelo prilagoditi epidemičnim razmeram in nujno upoštevati varnostne ukrepe za preprečevanje širjenja SARS-CoV-2, kar se je odrazilo v manjšem številu izvedenih preiskovalnih ukrepov v letu 2020 in manj zaključenih preiskavah kaznivih dejanj, zlasti na področju organizirane kriminalitete. Gre za značilen cikel; obdobju z več zaključenimi preiskavami sledi obdobje z manj preiskavami. NPU je nadaljeval preiskovanje kaznivih dejanj v specializiranih preiskovalnih skupinah, ustanovljenih v preteklih letih. Med gospodarskimi kaznivimi dejanji, ki jih je preiskoval NPU, so prevladovali pranje denarja in nadaljnje razpolaganje s premoženjsko koristjo, statistično evidentirano že v prejšnjih obdobjih, zloraba položaja ali zaupanja pri gospodarski dejavnosti in ponareditev ali uničenje poslovnih listin. Izvršitvene oblike kaznivih dejanj so bile podobne kot v preteklih letih: pridobitev velike premoženjske koristi oziroma prikrivanje njenega izvora, največkrat z uporabo ponarejenih poslovnih listin. Obravnavani osumljenci so bili praviloma poslovodne osebe in osebe z nadzornimi funkcijami v posameznih gospodarskih subjektih.

V letu 2020 je NPU zaključil preiskavo še zadnjega t. i. bančnega kaznivega dejanja, prijavljenega v obdobju 2013–2019. Preiskoval je kazniva dejanja z največjimi korupcijskimi tveganji v zdravstvenem sistemu, pri stečajih in v športu. Na področju organizirane kriminalitete je NPU zaključil preiskavo premoženjske koristi, ki je izhajala tudi iz prostitucije. V preiskavi je bilo ugotovljenih več kaznivih dejanj pranja denarja in ponareditve ali uničenja poslovnih listin ter ugotovljeno prikrivanje izvora več kot 22 milijonov evrov premoženja. Obravnaval je tudi več posameznikov in kriminalnih združb, ki se ukvarjajo s trgovino s prepovedanimi drogami.

Tabela 7: Preiskanost kaznivih dejanj po enotah (vir: Ministrstvo za notranje zadeve, Policija, 2021)

Enota dosjeja	Delež preiskanih kaznivih dejanj (v %)									
	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
PU Celje	57,0	53,2	54,8	58,4	57,3	59,0	60,6	60,4	58,8	62,7
PU Koper	51,9	46,1	45,3	59,9	68,9	46,8	47,1	49,7	49,0	45,1
PU Kranj	49,2	48,5	51,9	55,6	55,0	47,1	44,1	52,3	48,6	52,1
PU Ljubljana	37,5	41,5	40,9	44,7	41,9	40,2	40,6	37,5	43,4	44,5
PU Maribor	52,1	49,0	51,8	51,8	53,5	49,7	51,6	52,5	50,5	50,7
PU Murska Sobota	68,3	61,4	64,6	68,6	72,2	67,2	67,9	66,9	76,6	66,0
PU Nova Gorica	53,3	49,7	47,7	47,4	54,1	53,2	50,4	50,0	53,4	51,0
PU Novo mesto	58,9	56,0	56,1	60,3	60,1	62,4	56,0	63,1	57,9	59,3
GPU	96,5	96,4	98,4	93,4	94,8	95,1	97,9	100,0	92,3	95,3
Skupaj	**46,0**	**46,5**	**47,1**	**51,1**	**51,6**	**48,0**	**47,7**	**48,1**	**50,5**	**50,7**

Preiskanost kaznivih dejanj je eden izmed kazalnikov uspešnost dela posameznih policijskih enot. V letu 2020 je bila najvišja preiskanost kaznivih dejanj na PU Murska Sobota (66,0 %), najnižja pa na PU Ljubljana (44,5 %). Ostale enote odstopajo v pozitivnem in negativnem smislu od skupne preiskanosti (50,7 %) (tabela 7).

Med najbolj obremenjenimi enotami s kaznivimi dejanji na 100.000 prebivalcev je bila PU Ljubljana. Najmanj pa PU Murska Sobota (slika 1). S tem se potrjuje tudi teza, da so s kaznivimi dejanji bolj obremenjena urbana okolja, manj pa ruralna.

Med kaznivimi dejanji splošne kriminalitete je bilo največ kaznivih dejanj premoženjske kriminalitete, in sicer 33.061 (v letu 2019 35.153). Preiskanost kaznivih dejanj zoper premoženje je bila v letu 2020 32,0-odstotna (v letu 2019 32,3-odsotna). Na padajoč trend števila premoženjskih kaznivih dejanj so v letu 2020 deloma vplivali tudi omejevalni ukrepi za preprečevanje širjenja SARS-CoV-2. Zaradi omejitev gibanja in izvajanja nadzora na notranjih mejah EU je bilo manj goljufij, ropov, tatvin in velikih tatvin. Kljub manjši dejavnosti organiziranih kriminalnih skupin, ki izvajajo vlome in rope, je policija zaznala tuje organizirane skupine, ki so v Sloveniji

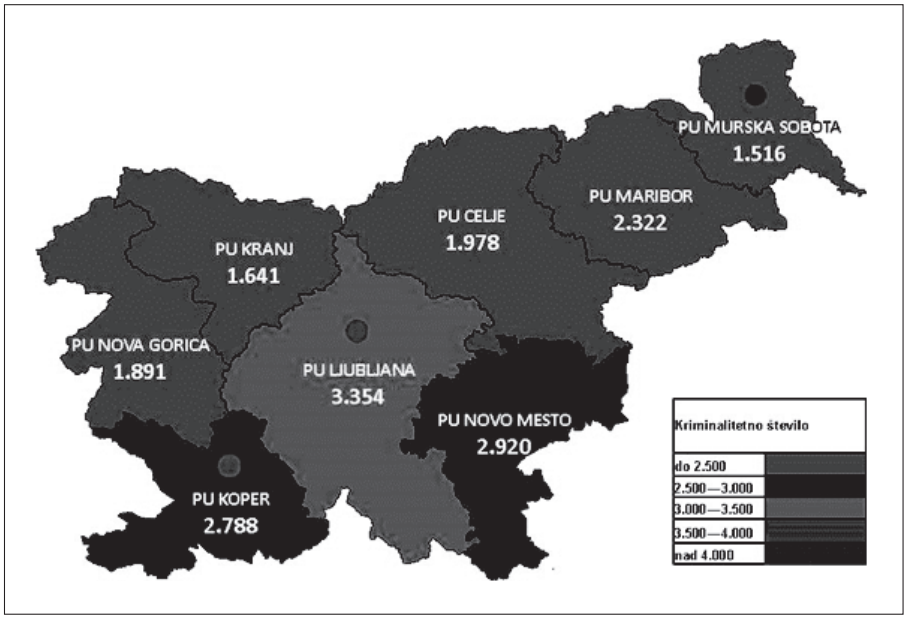

Slika 1: Število kaznivih dejanj na 100.000 prebivalcev po policijskih upravah
(vir: Ministrstvo za notranje zadeve, Policija, 2021)

4 Pregled po posameznih vrstah kriminalitete

4.1 Splošna kriminaliteta

Kaznivih dejanj splošne kriminalitete je bilo v letu 2020 45.567 (v letu 2019 47.035), kar odstopa od desetletnega povprečja, tj. 60.403 kazniva dejanja na leto. Krivulja števila teh kaznivih dejanj je že od leta 2013 obrnjena navzdol – v zadnjih letih je upadanje manj izrazito; vendar pa se delež splošne v skupni kriminaliteti v zadnjih desetih letih ni veliko spreminjal in se je gibal okrog 85,0 % celotne kriminalitete. V letu 2020 je bil delež splošne kriminalitete v skupnem številu kaznivih dejanj 85,2-odstoten. Preiskanost je bila 47,0-odstotna (tabela 8).

izvajale premoženjska kazniva dejanja – od vlomov v stanovanja do vlomov v poslovne prostore. Storilci so bili večinoma iz držav vzhodne Evrope. Spremenjene družbene razmere so vplivale na povečanje kaznivih dejanj poškodovanja tuje stvari. V letu 2020 jih je bilo 3.705, med letoma 2016 in 2019 pa od 3.011 do 3.377. Med kaznivimi dejanji zoper premoženje glede preiskanosti izstopata tudi dve kaznivi dejanji z elementi nasilja, to sta rop in roparska tatvina. Tako je bilo v letu 2020 preiskanih skoraj polovica ropov in več kot 80,0 % roparskih tatvin (tabela 9).

Tabela 8: Kazniva dejanja splošne kriminalitete – deset najpogostejših kaznivih dejanj splošne kriminalitete (vir: Ministrstvo za notranje zadeve, Policija, 2021)

Vrsta kaznivega dejanja	Število kaznivih dejanj					Delež preiskanih kaznivih dejanj (v %)				
	2016	2017	2018	2019	2020	2016	2017	2018	2019	2020
Tatvina	20.397	19.045	18.496	16.688	15.170	25,8	25,2	26,5	30,0	30,9
Velika tatvina	11.508	10.010	9.350	9.362	9.039	16,1	20,0	20,4	19,6	20,2
Poškodovanje tuje stvari	3.011	3.197	3.377	3.330	3.705	23,4	23,2	21,1	23,6	25,5
Goljufija	2.629	2.407	2.706	3.134	2.662	82,4	78,5	78,1	77,2	69,5
Grožnja	1.399	1.455	1.543	1.610	1.917	90,5	91,6	89,6	88,8	87,6
Nasilje v družini	1.347	1.274	1.371	1.336	1.477	95,0	96,5	97,6	97,1	98,7
Neupravičena proizvodnja in promet s prepovedanimi drogami, nedovoljenimi snovmi v športu in predhodnimi sestavinami za izdelavo prepovedanih drog	1.470	1.650	1.517	1.252	1.366	93,5	94,0	92,4	92,7	93,0
Lahka telesna poškodba	1.346	1.256	1.399	1.425	1.312	88,9	89,2	90,4	88,6	90,8
Zatajitev	1.371	1.440	1.502	1.478	1.307	39,3	37,5	35,8	36,1	39,1
Ponarejanje listin	1.300	1.573	986	1.301	855	95,2	94,0	93,5	93,4	91,9
Druga kazniva dejanja	5.907	6.104	6.054	6.119	6.757	82,5	80,9	78,2	80,2	76,7
Skupaj	**51.685**	**49.411**	**48.301**	**47.035**	**45.567**	**42,1**	**43,7**	**43,9**	**46,4**	**47,0**

Tabela 9: Kazniva dejanja zoper premoženje (vir: Ministrstvo za notranje zadeve, Policija, 2021)

Vrsta kaznivega dejanja	Število kaznivih dejanj					Delež preiskanih kaznivih dejanj (v %)				
	2016	2017	2018	2019	2020	2016	2017	2018	2019	2020
Poškodovanje tuje stvari	3.011	3.197	3.377	3.330	3.705	23,4	23,2	21,1	23,6	25,5
Velika tatvina	11.508	10.010	9.350	9.362	9.039	16,1	20,0	20,4	19,6	20,2
Tatvina	20.397	19.045	18.496	16.688	15.170	25,8	25,2	26,5	30,0	30,9
Rop	227	243	265	255	185	38,8	47,7	52,1	53,7	45,4
Roparska tatvina	54	52	58	59	70	77,8	71,2	70,7	76,3	82,9
Zatajitev	1.371	1.440	1.502	1.478	1.307	39,3	37,5	35,8	36,1	39,1
Goljufija	2.629	2.407	2.706	3.134	2.662	82,4	78,5	78,1	77,2	69,5
Požig	63	71	64	46	46	25,4	26,8	32,8	26,1	30,4
Druga kazniva dejanja	920	1.098	813	801	877	81,4	81,8	76,1	72,2	69,6
Skupaj	**40.180**	**37.563**	**36.631**	**35.153**	**33.061**	**28,4**	**29,4**	**30,0**	**32,3**	**32,0**

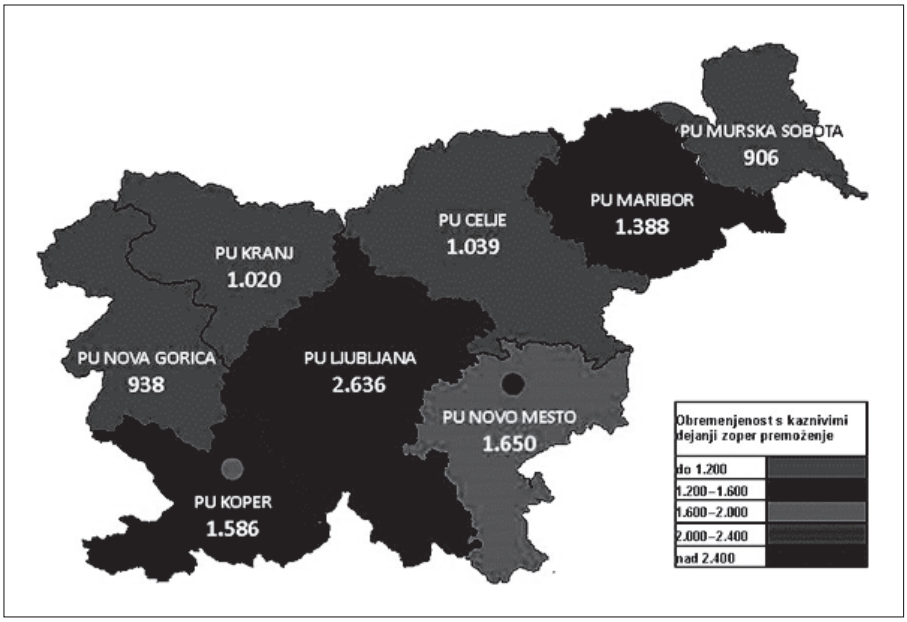

Slika 2: Število kaznivih dejanj zoper premoženje na 100.000 prebivalcev po policijskih upravah (vir: Ministrstvo za notranje zadeve, Policija, 2021)

S premoženjskimi kaznivimi dejanji je najbolj obremenjeno območje PU Ljubljana (2.636 kaznivih dejanj na 100.000 prebivalcev), najmanj pa PU Murska Sobota (906 kaznivih dejanj na 100.000 prebivalcev), kar je neposredno povezano z obremenjenostjo s kaznivimi dejanji (slika 2).

Čeprav nezakonito trgovanje z nevarnimi in nenevarnimi odpadki ter njihov prevoz ni tako pogosto kaznivo dejanje kot kazniva dejanja zoper premoženje, pa lahko bolj ogroža okolje in družbo. Organizirane kriminalne združbe poskušajo prevzeti in prodreti v podjetja, ki se zakonito ukvarjajo s prometom z odpadki, in pod krinko zakonitosti izvajati nezakonite dejavnosti. Poleg tega je to donosen posel, saj so se stroški obdelave odpadkov na območju EU močno povečali, potem ko je Kitajska leta 2018 začela izvajati omejevanje in prepoved uvoza plastičnih odpadkov. Slovenija ni samo tranzitna država za odpadke. Številna slovenska podjetja uvažajo in »predelujejo« odpadke ter jih nato pošiljajo naprej v druge države. Slovenija večino plastičnih odpadkov, tako kot druge države EU, pošilja v Afriko, vzhodno Evropo in jugovzhodno Azijo. Nastali položaj s pridom izkoriščajo organizirane kriminalne združbe, ki z nezakonitim ravnanjem z odpadki kujejo dobiček. Odmevnejši primeri nesreč, ki so povzročile veliko okoljsko škodo (primer Termit) in resno ogrozile varnost vodnih virov (iztirjenje vlaka pri Hrastovljah), so potrdili, da se povečuje pomen preiskovanja ekološke kriminalitete. Zavedanje, da je okolje krhko in da z nespametnimi dejanji lahko povzročimo zelo hude posledice, ki vplivajo na življenje ljudi v Sloveniji in tudi širše v regiji, do zdaj ni bilo tako izrazito.

V letu 2020 je policija obravnavala 1.557 kaznivih dejanj zoper življenje in telo. Njihovo število se je v zadnjih letih ustalilo. Vendar pa je bilo v času omejevalnih ukrepov za preprečevanje širjenja SARS-CoV-2 v letu 2020 storjenih več ubojev oziroma umorov v okoljih, kjer je bilo že pred tragičnim dogodkom prisotno nasilje v izvenzakonski ali družinski skupnosti. Policija je obravnavala 7 tovrstnih ubojev, umorov ali njihovih poskusov, po katerih je storilec storil samomor ali ga poskusil storiti (tabela 10).

Tabela 10: Kazniva dejanja zoper življenje in telo (vir: Ministrstvo za notranje zadeve, Policija, 2021)

Vrsta kaznivega dejanja	Število kaznivih dejanj					Delež preiskanih kaznivih dejanj (v %)				
	2016	2017	2018	2019	2020	2016	2017	2018	2019	2020
Uboj	13	20	30	17	29	100,0	100,0	100,0	100,0	96,6
Umor	13	21	16	14	16	100,0	100,0	100,0	64,3	100,0
Posebno huda telesna poškodba	3	8	8	6	4	100,0	100,0	87,5	100,0	100,0
Huda telesna poškodba	152	143	143	137	123	82,2	83,2	83,2	80,3	82,9
Lahka telesna poškodba	1.346	1.256	1.399	1.425	1.312	88,9	89,2	90,4	88,6	90,8
Druga kazniva dejanja	69	60	45	44	73	94,2	93,3	91,1	97,7	95,9
Skupaj	**1.596**	**1.508**	**1.641**	**1.643**	**1.557**	**88,7**	**89,1**	**90,0**	**88,1**	**90,6**

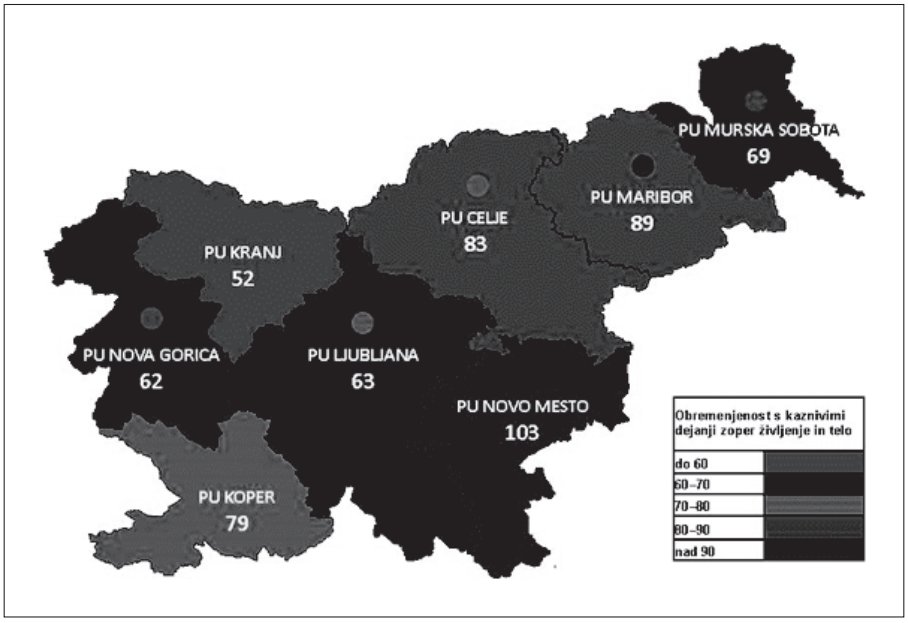

Slika 3: Število kaznivih dejanj zoper življenje in telo na 100.000 prebivalcev (vir: Ministrstvo za notranje zadeve, Policija, 2021)

Najbolj obremenjeno območje PU s kaznivimi dejanji zoper življenje in telo je PU Novo mesto, najmanj pa PU Kranj (slika 3).

Število prijavljenih in odkritih kaznivih dejanj zoper spolno nedotakljivost med leti ciklično niha (tabela 11). Letu z več tovrstnimi kaznivimi dejanji sledi leto z manj. V letu 2020 jih je policija obravnavala 375 (v letu 2019 469), največ, kar 150, je bilo kaznivih dejanj prikazovanja, izdelave, posesti in posredovanja pornografskega gradiva. Spolnih napadov na osebo, mlajšo od 15 let, kaznivih dejanj, ki so bila v preteklih letih v precejšnjem porastu, je bilo ugotovljenih nekoliko manj – policija jih je obravnavala 100. Slovenska policija je v boju proti spolnemu izkoriščanju otrok po spletu zelo aktivna in je sodelovala s tujimi varnostnimi organi, Europolom in Interpolom. Razširjenost in dostopnost interneta ter elektronskih naprav otrokom in mladostnikom, ki so v virtualnem svetu brez nadzora, prepuščeni sami sebi ter niso opremljeni z znanjem in osebno odgovornostjo, povečujeta tveganje, da bodo postali žrtve spolnega izkoriščanja. Še toliko bolj pod

predpostavko, da je oseb s spolno preferenco do otrok ogromno, načini zakrivanja identitete so učinkoviti, otroci pa po svetovnem spletu lahko dostopni vsemu svetu. V letu 2020 je bila ustanovljena delovna skupina za preiskovanje spolnega izkoriščanja otrok po svetovnem spletu, v kateri sodelujejo strokovnjaki, ki razvijajo učinkovita orodja za njihovo zaznavo in preiskovanje. Slovenska policija je sodelovala tudi pri načrtovanju ukrepov na ravni EU.

radi števila obravnavanih odvzemov mladoletne osebe (tabela 12). To je povezano z ukrepi za zajezitev širjenja okužbe s SARS-CoV-2, saj so si nekateri razlagali, da otrok ne sme k drugemu staršu v drugo gospodinjstvo. Število kaznivih dejanj nasilja v družini – v letu 2020 jih je bilo 1.477 – nekoliko odstopa od preteklih let, ko se je njihovo število gibalo okrog 1.350. Veliko pozornosti je policija med razglašeno epidemijo covida-19 namenila ozaveščanju javnosti o nasilju v družini,

Tabela 11: Kazniva dejanja zoper spolno nedotakljivost (vir: Ministrstvo za notranje zadeve, Policija, 2021)

Vrsta kaznivega dejanja	Število kaznivih dejanj					Delež preiskanih kaznivih dejanj (v %)				
	2016	2017	2018	2019	2020	2016	2017	2018	2019	2020
Posilstvo	33	44	42	37	44	84,8	93,2	88,1	97,3	90,9
Spolno nasilje	43	43	33	41	43	79,1	88,4	90,9	87,8	83,7
Kršitev spolne nedotakljivosti z zlorabo položaja	8	6	7	13	11	87,5	100,0	100,0	92,3	100,0
Spolni napad na osebo, mlajšo od petnajst let	132	114	96	145	100	87,1	87,7	89,6	90,3	98,0
Pridobivanje oseb, mlajših od petnajst let, za spolne namene	9	3	3	75	0	88,9	66,7	33,3	98,7	–
Prikazovanje, izdelava, posest in posredovanje pornografskega gradiva	106	189	141	134	150	89,6	87,8	80,1	94,0	81,3
Druga kazniva dejanja	22	32	40	24	27	81,8	84,4	95,0	75,0	96,3
Skupaj	**353**	**431**	**362**	**469**	**375**	**86,4**	**88,2**	**86,2**	**92,3**	**88,8**

Na področju kaznivih dejanj zoper zakonsko zvezo, družino in otroke je policija obravnavala 2.932 kaznivih dejanj, kar odstopa nekoliko navzgor od preteklih let, predvsem zajo pozivala k prijavi opaženih primerov, opozarjala je mladostnike na varno rabo interneta ter sporočala, da se še vedno odzove na vsako prijavo in izvede ustrezne ukrepe.

Tabela 12: Kazniva dejanja zoper zakonsko zvezo, družino in otroke (vir: Ministrstvo za notranje zadeve, Policija, 2021)

Vrsta kaznivega dejanja	Število kaznivih dejanj					Delež preiskanih kaznivih dejanj (v %)				
	2016	2017	2018	2019	2020	2016	2017	2018	2019	2020
Odvzem mladoletne osebe	279	330	653	375	604	85,3	72,1	60,0	85,1	81,1
Nasilje v družini	1.347	1.274	1.371	1.336	1.477	95,0	96,5	97,6	97,1	98,7
Zanemarjanje mladoletne osebe in surovo ravnanje	507	471	543	657	642	94,5	93,4	95,9	94,2	95,8
Neplačevanje preživnine	337	238	216	176	205	94,1	97,1	96,8	98,9	98,0
Druga kazniva dejanja	8	5	8	7	4	87,5	100,0	100,0	85,7	100,0
Skupaj	**2.478**	**2.318**	**2.791**	**2.551**	**2.932**	**93,6**	**92,5**	**88,4**	**94,7**	**94,4**

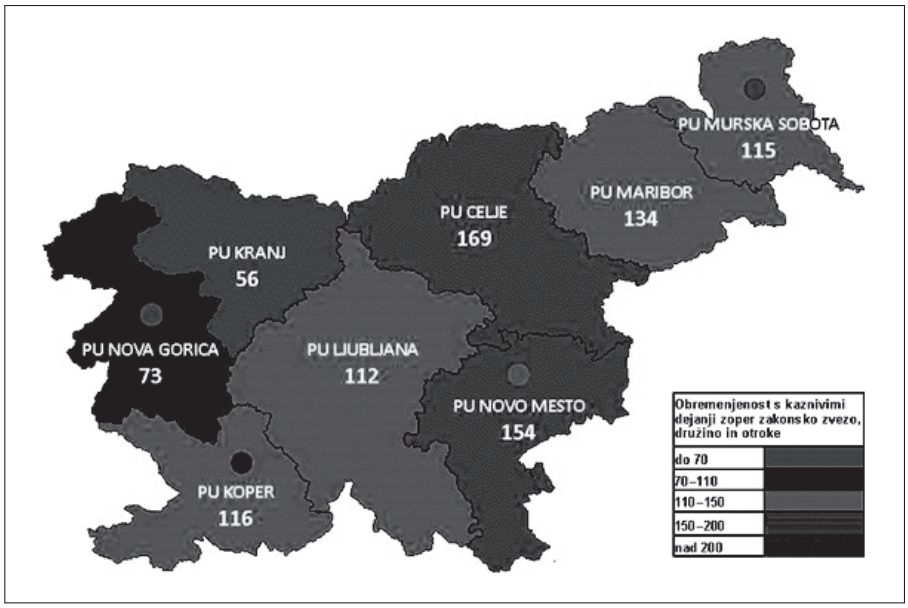

Slika 4: Število kaznivih dejanj zoper zakonsko zvezo, družino in otroke na 100.000 prebivalcev po policijskih upravah (vir: Ministrstvo za notranje zadeve, Policija, 2021)

Kot je razvidno s slike 4, je s kaznivimi dejanji zoper zakonsko zvezo, družino in otroke najbolj obremenjeno območje PU Celje, sledita PU Novo mesto in PU Maribor, najmanj pa sta s tovrstno kriminaliteto obremenjeni PU Kranj in PU Nova Gorica.

V letu 2020 je bil delež mladoletniške kriminalitete med obravnavano kriminaliteto 2,2-odstoten, vendar pa je bilo število kaznivih dejanj najmanjše v zadnjih desetih letih, in sicer jih je bilo obravnavanih 1.194 (v letu 2019 1.412). Desetletni trend kaznivih dejanj mladoletniške kriminalitete je tudi sicer negativen (tabela 13). V zadnjih desetih letih se je zmanjšalo število vseh kaznivih dejanj, tudi kaznivih dejanj splošne kriminalitete in posledično s tem tudi mladoletniške kriminalitete. Ne nazadnje mladoletniki storijo največ tovrstnih kaznivih dejanj. Med mladoletniškimi kaznivimi dejanji je treba opozoriti na nasilništvo, ki ni pogosto, vendar pa število tovrstnih kaznivih dejanj narašča iz leta v leto. Če je policija v letu 2016 obravnavala 38 kaznivih dejanj nasilništva, ki so jih zagrešili mladoletniki, je takih dejanj v letu 2020 že 80.

Tabela 13: Kazniva dejanja mladoletniške kriminalitete – deset najpogostejših kaznivih dejanj mladoletniške kriminalitete (vir: Ministrstvo za notranje zadeve, Policija, 2021)

Vrsta kaznivega dejanja	Število kaznivih dejanj					Delež preiskanih kaznivih dejanj (v %)				
	2016	2017	2018	2019	2020	2016	2017	2018	2019	2020
Tatvina	489	455	451	427	373	100,0	99,8	100,0	99,8	99,5
Velika tatvina	169	160	202	165	136	100,0	100,0	100,0	98,8	100,0
Nasilništvo	38	40	54	67	80	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Poškodovanje tuje stvari	83	128	59	85	75	96,4	99,2	98,3	100,0	100,0
Neupravičena proizvodnja in promet s prepovedanimi drogami, nedovoljenimi snovmi v športu in predhodnimi sestavinami za izdelavo prepovedanih drog	65	119	100	103	73	100,0	100,0	99,0	100,0	100,0
Prikazovanje, izdelava, posest in posredovanje pornografskega gradiva	17	26	43	61	61	100,0	100,0	97,7	100,0	98,4
Lahka telesna poškodba	65	70	84	83	61	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Grožnja	28	38	44	39	43	100,0	100,0	100,0	97,4	100,0
Goljufija	27	33	36	36	32	96,3	100,0	100,0	100,0	100,0
Rop	19	18	29	33	25	100,0	94,4	100,0	100,0	100,0
Druga kazniva dejanja	316	270	227	313	235	99,7	100,0	100,0	99,7	99,1
Skupaj	**1.316**	**1.357**	**1.329**	**1.412**	**1.194**	**99,6**	**99,8**	**99,8**	**99,6**	**99,6**

4.2 Gospodarska kriminaliteta

Gospodarska kriminaliteta in korupcija sta vse bolj kompleksni, skrbno načrtovani in izvedeni pod krinko zakonitosti; vse bolj sta tudi organizirani in prepleteni z mednarodnimi elementi, povzročata veliko premoženjsko škodo in škodujeta finančnim interesom tako Slovenije kot EU. Zato je preiskovanje gospodarske kriminalitete in korupcije vseskozi prednostna naloga policije. Pri tem se osredotoča na preiskovanje kaznivih dejanj, s katerimi je povzročena velika materialna škoda oziroma pridobljena velika premoženjska korist, kaznivih dejanj v škodo slovenskega proračuna in proračuna EU, korupcijskih kaznivih dejanj in na izvajanje finančnih preiskav. Policija je pri preiskovanju sodelovala s pristojnimi državnimi tožilstvi, nadzornimi organi in institucijami. Spodbujala je skupne oblike dela, kot so specializirane preiskovalne skupine in skupne mednarodne preiskovalne skupine. V preteklih letih je bil velik poudarek tudi na usposabljanju. Usposabljanja so bila načrtovana tudi v letu 2020, vendar pa so zaradi epidemije covida-19 ostala neizvedena, je pa za hitrejše in učinkovitejše delo z drugimi deležniki policija nadaljevala vzpostavljanje dostopov do zunanjih virov podatkov.

Tabela 14: Kazniva dejanja gospodarske kriminalitete (vir: Ministrstvo za notranje zadeve, Policija, 2021)

Vrsta kaznivega dejanja	Število kaznivih dejanj					Materialna škoda (v 1.000 EUR)				
	2016	2017	2018	2019	2020	2016	2017	2018	2019	2020
Kršitev temeljnih pravic delavcev	3.055	1.338	1.519	2.420	1.947	12.944	8.101	6.327	8.332	5.977
Ponarejanje denarja	1.145	1.584	1.195	1.075	925	75	181	98	324	58
Poneverba in neupravičena uporaba tujega premoženja	642	518	643	593	847	3.690	5.272	6.036	5.192	5.677
Uporaba ponarejenega negotovinskega plačilnega sredstva	694	1.433	662	669	792	579	894	504	383	437
Ponareditev ali uničenje poslovnih listin	428	332	930	461	692	0	157	325	0	0
Poslovna goljufija	1.582	1.389	789	557	489	50.602	47.078	47.712	23.564	35.605
Zloraba položaja ali zaupanja pri gospodarski dejavnosti	168	289	256	210	330	167.452	256.113	77.110	187.284	61.667
Goljufija	205	229	411	262	226	36.758	17.774	28.119	13.157	12.867
Davčna zatajitev	75	56	93	128	183	13.483	4.324	10.556	31.179	49.727
Pranje denarja	56	66	31	58	68	1.200	3.325	9.755	8	295
Zloraba uradnega položaja ali uradnih pravic	159	90	57	66	49	3.188	2.820	265.519	2.084	1.260
Oškodovanje upnikov	47	30	27	33	35	18.688	32.152	7.117	10.278	4.534
Goljufija na škodo Evropske unije	16	18	17	25	20	2.611	1.083	1.894	2.490	4.880
Povzročitev stečaja z goljufijo ali nevestnim poslovanjem	22	18	21	24	18	193.625	1.988	16.813	14.989	3.023
Zloraba negotovinskega plačilnega sredstva	9	15	16	29	15	5	119	612	39	7
Oderuštvo	15	23	27	11	7	59	205	276	655	273
Druga kazniva dejanja	1.859	1.555	1.704	1.464	1.275	32.603	53.663	11.157	5.850	20.995
Skupaj	**10.177**	**8.983**	**8.398**	**8.085**	**7.918**	**537.563**	**435.248**	**489.930**	**305.807**	**207.281**

Trendna krivulja števila kaznivih dejanj gospodarske kriminalitete je po letu 2014 obrnjena navzdol, zmanjševanje števila kaznivih dejanj pa se od leta 2018 počasi umirja (tabela 14). V letu 2020 je bilo obravnavanih 7.918 tovrstnih kaznivih dejanj, kar je pod desetletnim povprečjem, tj. 11.603 kazniva dejanja gospodarske kriminalitete letno. Število obravnavanih kaznivih dejanj gospodarske kriminalitete se je odrazilo tudi v deležu škode, povzročene s tovrstnimi kaznivimi dejanji. Delež gospodarske škode med celotno škodo, povzročeno s kaznivimi dejanji, je bil od leta 2014 vedno večji od 80 %, v letu 2019 pa je padel pod to mejo. V letu 2020 je ta delež 62,7-odstoten, kar je najmanj v zadnjih desetih letih. Nihanja so običajna in posledica obravnave primerov z izjemno visokimi škodami oziroma pridobljenimi koristmi, zaključenimi v posameznih obdobjih. Med kaznivimi dejanji gospodarske kriminalitete je bilo (še vedno) največ, in sicer 1.947, kršitev temeljnih pravic delavcev. Do predhodnih letnih nihanj števila teh kaznivih dejanj je prišlo zaradi poenotenja načina obravnave in spremenjene zakonodaje. Negativni trend je pri poslovnih goljufijah, zmanjšuje se tudi število goljufij. Manj je prijav in posledično manj obravnav.

Na področju kriminalitete javnega sektorja je pri obravnavi kaznivih dejanj zlorab uradnega položaja ali uradnih pravic po letu 2016 zaznan njihov upad. Leta 2016 je bila obravnavana obsežna zadeva neupravičenega izplačevanja dodatkov za stalno pripravljenost. Policija je v letu 2020 obravnavala 20 goljufij na škodo Evropske unije, kar je na ravni preteklih let; povprečno obravnava 19 tovrstnih kaznivih dejanj na leto. Narašča pa število odkritih davčnih zatajitev. Če so jih policisti v letu 2016 obravnavali 75, so jih leta 2020 183. Škoda, povzročena z njimi, se je s 13,5 milijona evrov povečala na 49,7 milijona. Vse to je odraz spremembe zakonodaje leta 2015, intenzivnega sodelovanja vseh pristojnih organov in izvedenih načrtovanih dejavnosti policije. Preiskovanje tovrstnih kaznivih dejanj je zahtevno, saj je vanje vključenih vedno več domačih in tujih fizičnih in pravnih oseb, organiziranih tudi v kriminalnih združbah in s kombinacijo različnih načinov storitve. V boju proti davčnim zatajitvam in drugim oblikam finančne kriminalitete slovenska policija z drugimi državami članicami EU sodeluje v okviru EMPACT, z drugimi državnimi organi in institucijami pa v okviru aktivnosti, načrtovanih v Resoluciji o nacionalnem programu preprečevanja in zatiranja kriminalitete za obdobje 2019–2023. Vzporedno s preiskovanjem aktivno izvaja finančne preiskave z namenom ugotovitve premoženjske koristi in podajanja predlogov za začetek postopkov za ugotavljanje premoženja nezakonitega izvora. Več obravnavanih davčnih zatajitev je povezanih tudi z več obravnavanih ponareditev ali uničenj poslovnih listin.

V letu 2020 je obravnavala 68 (v letu 2019 58) kaznivih dejanj pranja denarja (povprečno jih obravnava 56 na leto). Policija obravnava vse več primerov spletnih prevar, izvedenih na škodo domačih in tujih oseb, in z njimi povezanih denarnih mul. Več prijav oškodovanja zaradi zlorab plačilnih kartic na spletu pa se odraža v številu kaznivih dejanj uporabe ponarejenega negotovinskega plačilnega sredstva. V letu 2020 jih je policija obravnavala 792 (v letu 2019 669).

Število v letu 2020 obravnavanih korupcijskih kaznivih dejanj je bilo nad desetletnim povprečjem (tj. 125), saj je policija vložila kazenske ovadbe in poročila v njihovo dopolnitev za 298 kaznivih dejanj korupcijske kriminalitete. Do odstopanja števila obravnavanih korupcijskih kaznivih dejanj pride zaradi zaključevanja obsežnejših in posledično dlje časa trajajočih predkazenskih postopkov. Največ je bilo korupcijskih kaznivih dejanj uradnih in drugih oseb, ki vsakodnevno opravljajo uradne naloge na podlagi pooblastil in so v določenem obdobju izvedle več korupcijskih kaznivih dejanj. V zadnjih petih letih so prevladovala kazniva dejanja zoper uradno dolžnost in javna pooblastila (tabela 15).

Tabela 15: Korupcijska kazniva dejanja (vir: Ministrstvo za notranje zadeve, Policija, 2021)

Vrsta kaznivega dejanja	Število kaznivih dejanj									
	2011	**2012**	**2013**	**2014**	**2015**	**2016**	**2017**	**2018**	**2019**	**2020**
Kršitev proste odločitve volivcev	1	0	1	1	0	11	0	0	0	0
Sprejemanje podkupnine pri volitvah	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0
Nedovoljeno sprejemanje daril	10	4	6	23	9	22	5	54	10	8
Nedovoljeno dajanje daril	13	3	6	24	11	20	7	35	8	10
Jemanje podkupnine	38	9	5	4	28	80	30	5	83	92
Dajanje podkupnine	31	9	10	8	30	24	26	9	41	187
Sprejemanje koristi za nezakonito posredovanje	17	16	9	6	11	27	9	2	23	0
Dajanje daril za nezakonito posredovanje	9	10	4	1	7	15	4	3	20	1
Skupaj	**119**	**52**	**41**	**67**	**96**	**199**	**81**	**108**	**185**	**298**
Kazniva dejanja z elementi korupcije (vsaj ena kriminalistična označba 244K ali 261K)	17	23	31	32	32	65	48	105	34	14

Trend finančnih preiskav po Zakonu o kazenskem postopku ZKP (2012) je še vedno pozitiven, se pa rast umirja. V letu 2020 je policija izvedla 428 finančnih preiskav. Večja nihanja pri višini ugotovljene škode in višini premoženjske koristi so posledica obravnave posameznih primerov z izjemno visokimi škodami oziroma pridobljenimi koristmi, ki so bile zaključene v posameznih letih. V letu 2020 sta upadli višina ugotovljene škode (97,3 milijona evrov v letu 2020) in višina premoženjske koristi (127 milijonov evrov v letu 2020) (tabela 16).

S slike 5 je razvidna obremenjenost posameznih območij policijskih uprav s kaznivimi dejanji gospodarske kriminalitete. Zanimivo je, da je največje obremenitve s tovrstnimi kaznivimi dejanji mogoče zaznati na območju PU Novo mesto, najmanj pa na PU Koper.

Tabela 16: Zaključene finančne preiskave po Zakonu o kazenskem postopku (vir: Ministrstvo za notranje zadeve, Policija, 2021)

Zaključene finančne preiskave po ZKP	Leto						
	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Število finančnih preiskav	322	317	298	348	399	463	428
Število pravnih oseb, obravnavanih v finančnih preiskavah	188	187	170	193	207	307	190
Število fizičnih oseb, obravnavanih v finančnih preiskavah	499	500	526	598	661	626	515
Višina premoženjske koristi (v 1.000 EUR)	317.229	153.241	282.292	327.781	120.887	314.939	126.987
Višina škode (v 1.000 EUR)	290.362	147.640	425.250	353.431	69.040	253.278	97.304
Število podanih pobud	150	105	99	92	86	81	87
Število pravnih oseb, zoper katere je bila podana pobuda	82	71	43	44	60	42	35
Število fizičnih oseb, zoper katere je bila podana pobuda	209	139	132	113	118	103	91
Število poročil	222	246	227	275	331	411	356

* Podatki se zbirajo od leta 2014.

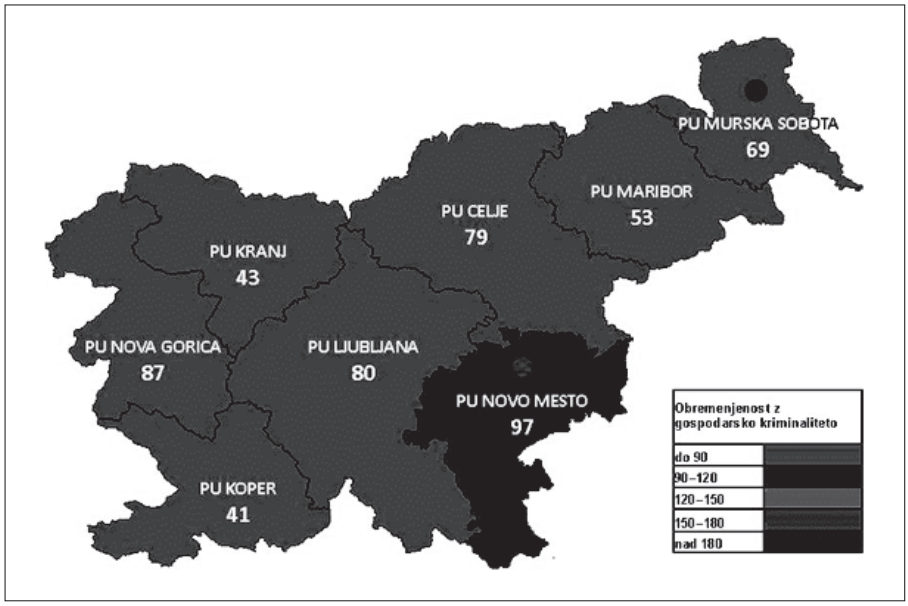

Slika 5: Število kaznivih dejanj zoper gospodarstvo na 100.000 prebivalcev po policijskih upravah (vir: Ministrstvo za notranje zadeve, Policija, 2021)

4.3 Organizirana kriminaliteta

Dejavnost policije na področju organizirane kriminalitete in s terorizmom povezanih kaznivih dejanj je bila usmerjena predvsem v odkrivanje in preiskovanje organiziranih oblik čezmejne kriminalitete, ki izvira večinoma z območja jugovzhodne Evrope in Zahodnega Balkana ali je z njim povezana. Sodelovala je pri izvajanju skupnih ukrepov v okviru političnega cikla EU za boj proti hudim in organiziranim oblikam kriminala. Prek EMPACT-ovih projektov je z varnostnimi organi držav članic EU in Europolom načrtovala in izvedla več skupnih policijskih dejavnosti za odkrivanje in preprečevanje delovanja kriminalnih združb, ki se ukvarjajo s prepovedanimi drogami, nezakonitimi migracijami, trgovino z ljudmi, premoženjskimi kaznivimi dejanji, goljufijami z udeležbo neplačujočih gospodarskih subjektov, davčnimi utajami pri trošarinah, ponaredki, pranjem denarja in kibernetsko kriminaliteto (tabela 17).

nedovoljenih migracij po t. i. balkanski poti so pod velikim vplivom organiziranih kriminalnih združb, ki tihotapijo migrante v Slovenijo in države članice EU. Omejevalni ukrepi, povezani z epidemijo covida-19, so organiziranim kriminalnim združbam močno otežili delovanje, kar je vplivalo na število v letu 2020 obravnavanih kaznivih dejanj prepovedanega prehajanja meje ali ozemlja države. Po sprostitvi omejevalnih ukrepov se bo naraščajoči trend tovrstnih kaznivih dejanj z veliko verjetnostjo nadaljeval.

Geografski položaj Slovenije, družinske in druge povezave članov kriminalnih združb v Sloveniji in državah Zahodnega Balkana in EU omogočajo obstoj in delovanje mednarodno organiziranih kriminalnih združb, ki se ukvarjajo s prepovedanimi drogami ter hitro odzivajo na povpraševanje in ponudbo. Količina zaseženih posameznih vrst prepovedanih drog se spreminja iz leta v leto, odvisno od tega, koliko jih odkrijejo že ob vstopu v Slovenijo na meji s Hrvaško in v Luki

Tabela 17: Kazniva dejanja organizirane kriminalitete (vir: Ministrstvo za notranje zadeve, Policija, 2021)

Vrsta kaznivega dejanja	Število kaznivih dejanj					Delež preiskanih kaznivih dejanj (v %)				
	2016	2017	2018	2019	2020	2016	2017	2018	2019	2020
Neupravičena proizvodnja in promet s prepovedanimi drogami, nedovoljenimi snovmi v športu in predhodnimi sestavinami za izdelavo prepovedanih drog	304	291	227	110	234	100,0	99,7	97,4	100,0	100,0
Prepovedano prehajanje meje ali ozemlja države	52	71	116	294	158	100,0	90,1	87,9	96,6	88,0
Trgovina z ljudmi	26	55	71	9	28	96,2	100,0	100,0	100,0	100,0
Velika tatvina	11	2	6	8	21	72,7	0,0	100,0	87,5	76,2
Pranje denarja	3	1	3	8	18	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Ponareditev ali uničenje poslovnih listin	6	0	0	39	15	100,0	–	–	100,0	100,0
Izsiljevanje	14	6	4	4	11	92,9	100,0	100,0	100,0	100,0
Prikrivanje	0	0	2	1	10	–	–	100,0	100,0	100,0
Nedovoljena proizvodnja in promet orožja ali eksploziva	21	5	98	2	4	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Dajanje podkupnine	0	0	0	35	3	–	–	–	97,1	100,0
Druga kazniva dejanja	31	12	80	299	12	90,3	91,7	100,0	99,3	100,0
Skupaj	**468**	**443**	**607**	**809**	**514**	**98,3**	**97,5**	**96,7**	**98,3**	**95,3**

Število v letu 2020 obravnavanih kaznivih dejanj z izpolnjenimi merili organizirane kriminalitete je bilo na ravni desetletnega povprečja (tj. 506). Med 514 kaznivimi dejanji organizirane kriminalitete so prevladovala kazniva dejanja neupravičene proizvodnje prepovedanih drog, nedovoljenih snovi v športu in predhodnih sestavin za izdelavo prepovedanih drog in prometa z njimi ter kazniva dejanja prepovedanega prehajanja meje ali ozemlja države. Mednarodni tokovi

Koper oziroma v notranjosti države (med tranzitom skozi Slovenijo in v preiskavah mednarodnih kriminalnih združb). Slovenija je država uporabnica prepovedanih drog zaradi sorazmerno velikega povpraševanja in tudi tranzitna država, na območju katere delujejo organizirane kriminalne združbe, ki se ukvarjajo z oskrbo evropskega trga s prepovedanimi drogami. Slovenski črni trg je po oceni policije dokaj dobro založen z vsemi vrstami prepovedanih drog. Analize zaseženih

prepovedanih drog, ki jih opravlja NFL, kažejo visoko stopnjo njihove čistosti, predvsem heroina, kokaina in amfetamina. Glede na število odkritih prirejenih prostorov za gojenje konoplje pod umetno ustvarjenimi razmerami in nezakonitih nasadov konoplje – v letu 2020 jih je evidentirala 70 – policija ocenjuje, da Slovenija že spada med samooskrbne države (tabela 18 in slika 6).

Število obravnavanih kaznivih dejanj nedovoljene proizvodnje in prometa orožja ali eksploziva nekoliko niha, vendar se z leti bistveno ne spreminja. V letu 2020 jih je bilo obravnavanih 63. Kazniva dejanja so bila obravnavana večinoma v povezavi z drugimi oblikami organizirane kriminalitete. Spremenile so se tudi izvorne države in tihotapske poti. Odkriti primeri orožja na mejnih prehodih so redki (tabela 19).

Tabela 18: Zloraba prepovedanih drog (vir: Ministrstvo za notranje zadeve, Policija, 2021)

Vrsta kaznivega dejanja	Število kaznivih dejanj					Delež preiskanih kaznivih dejanj (v %)				
	2016	2017	2018	2019	2020	2016	2017	2018	2019	2020
Neupravičena proizvodnja in promet s prepovedanimi drogami, nedovoljenimi snovmi v športu in predhodnimi sestavinami za izdelavo prepovedanih drog	1.470	1.650	1.517	1.252	1.366	93,5	94,0	92,4	92,7	93,0
Omogočanje uživanja prepovedanih drog ali nedovoljenih snovi v športu	146	134	102	120	127	93,2	88,1	84,3	86,7	83,5
Skupaj	**1.616**	**1.784**	**1.619**	**1.372**	**1.493**	**93,4**	**93,6**	**91,8**	**92,1**	**92,2**

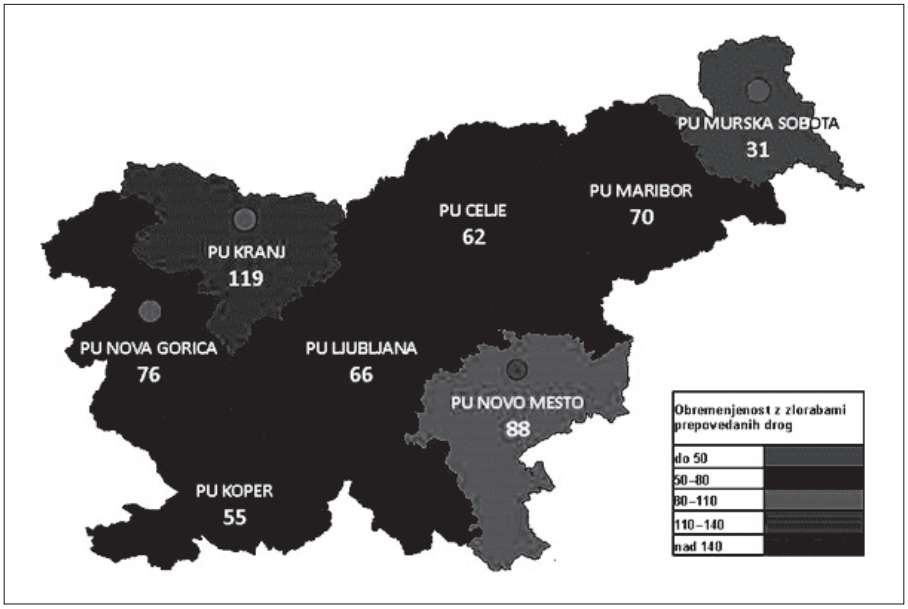

Slika 6: Število kaznivih dejanj zlorabe prepovedanih drog na 100.000 prebivalcev po policijskih upravah (vir: Ministrstvo za notranje zadeve, Policija, 2021)

Tabela 19: Kazniva dejanja, povezana z orožjem (vir: Ministrstvo za notranje zadeve, Policija, 2021)

Vrsta kaznivega dejanja	Število kaznivih dejanj					Delež preiskanih kaznivih dejanj (v %)				
	2016	2017	2018	2019	2020	2016	2017	2018	2019	2020
Izdelovanje in pridobivanje orožja in pripomočkov, namenjenih za kaznivo dejanje	5	3	2	1	1	80,0	66,7	50,0	100,0	0,0
Nedovoljena proizvodnja in promet orožja ali eksploziva	93	63	161	58	62	96,8	92,1	96,3	93,1	90,3
Skupaj	**98**	**66**	**163**	**59**	**63**	**95,9**	**90,9**	**95,7**	**93,2**	**88,9**

Podatki kažejo, da je Slovenija tranzitna in hkrati ciljna država za izkoriščanje žrtev trgovine z ljudmi, najpogosteje zaradi spolnega izkoriščanja. Manj je drugih oblik izkoriščanja žrtev, na primer prisilnega dela in prisilnega izvajanja kaznivih dejanj. Odkrita kazniva dejanja trgovine z ljudmi in zlorabe prostitucije so predvsem posledica proaktivnih dejavnosti policije za prepoznavo žrtev navedenih kaznivih dejanj. Žrtve zelo redko same prijavijo ta dejanja. V letu 2020 je policija obravnavala 29 kaznivih dejanj trgovine z ljudmi in 1 kaznivo dejanje zlorabe prostitucije, kar odstopa navzdol od preteklih let, še zlasti let 2017 in 2018. Zaradi epidemije covida-19 in obremenjenosti s preiskovanjem drugih kaznivih dejanj policija teh dejavnosti ni izvajala v takem obsegu in intenzivnosti kot v preteklih letih (tabela 20).

Število kaznivih dejanj ogrožanja varnosti se povečuje, na kar je vplivalo predvsem število groženj. Teh je bilo v letu 2020 1.917, medtem ko jih je bilo v letu 2016 1.399. Večje število groženj je odraz splošnega psihosocialnega stanja družbe, povezanega z epidemijo covida-19. Povečuje se tudi število izsiljevanj in povzročitve splošne nevarnosti (tabela 21).

Tabela 20: Kazniva dejanja trgovine z ljudmi in zlorabe prostitucije (vir: Ministrstvo za notranje zadeve, Policija, 2021)

Vrsta kaznivega dejanja	Število kaznivih dejanj					Delež preiskanih kaznivih dejanj (v %)				
	2016	2017	2018	2019	2020	2016	2017	2018	2019	2020
Trgovina z ljudmi	32	67	71	12	29	93,8	98,5	100,0	100,0	100,0
Zloraba prostitucije	0	10	24	6	1	–	90,0	100,0	100,0	100,0
Skupaj	**32**	**77**	**95**	**18**	**30**	**93,8**	**97,4**	**100,0**	**100,0**	**100,0**

Tabela 21: Kazniva dejanja ogrožanja varnosti (vir: Ministrstvo za notranje zadeve, Policija, 2021)

Vrsta kaznivega dejanja	Število kaznivih dejanj					Delež preiskanih kaznivih dejanj (v %)				
	2016	2017	2018	2019	2020	2016	2017	2018	2019	2020
Grožnja	1.399	1.455	1.543	1.610	1.917	90,5	91,6	89,6	88,8	87,6
Izsiljevanje	190	244	237	232	297	60,5	52,0	44,7	45,7	44,4
Ogrožanje oseb pod mednarodnim varstvom	0	0	0	1	0	–	–	–	100,0	–
Povzročitev splošne nevarnosti	236	272	265	302	361	66,9	71,3	67,9	58,9	56,2
Protipraven odvzem prostosti	24	16	19	14	22	87,5	93,8	89,5	92,9	86,4
Samovoljnost	35	31	21	15	27	88,6	74,2	81,0	53,3	77,8
Ugrabitev	3	0	6	11	3	66,7	–	83,3	100,0	100,0
Skupaj	**1.887**	**2.018**	**2.091**	**2.185**	**2.627**	**84,4**	**83,8**	**81,6**	**80,0**	**78,3**

Kaznivih dejanj ponarejanja denarja je bilo v letu 2020 936. Na to je po oceni policije vplivalo omejeno gibanje morebitnih storilcev tovrstnih kaznivih dejanj. Trend naročanja ponaredkov po svetovnem spletu se je krepil tudi v letu 2020, prav tako trend unovčevanja ponarejenih evrskih kovancev za dva evra, kar se je odrazilo v večjem številu zaseženih ponaredkov evrskih kovancev. Poleg tega je bila zaključena preiskava, v kateri je bilo zaseženo večje število ponarejenih bankovcev. Skupno je bilo v letu 2020 zaseženih 11.290 ponaredkov denarja, kar je na ravni leta 2018, ko jih je bilo odkritih 11.839 (tabela 22).

Tabela 22: Zaseženi ponaredki (vir: Ministrstvo za notranje zadeve, Policija, 2021)

Vrsta ponaredka	Število ponaredkov									
	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Evrski kovanci	1.459	1.956	1.307	1.181	1.092	1.030	1.002	1.397	2.237	2.622
Evrski bankovci	1.174	2.362	1.597	4.869	1.751	1.970	3.293	10.397	1.839	8.491
Bankovci drugih valut	639	321	65	340	39	80	425	45	24	177

Tabela 23: Druga kazniva dejanja organizirane kriminalitete (vir: Ministrstvo za notranje zadeve, Policija, 2021)

Vrsta kaznivega dejanja	Število kaznivih dejanj					Delež preiskanih kaznivih dejanj (v %)				
	2016	2017	2018	2019	2020	2016	2017	2018	2019	2020
Ponarejanje denarja	1.152	1.603	1.209	1.095	936	12,4	9,7	10,5	8,3	10,9
Prepovedano prehajanje meje ali ozemlja države	351	259	293	584	417	94,0	84,9	84,6	90,9	68,6
Tihotapstvo	2	6	0	1	2	100,0	100,0	–	100,0	100,0
Skupaj	**1.505**	**1.868**	**1.502**	**1.680**	**1.355**	**31,6**	**20,4**	**25,0**	**37,1**	**28,8**

Podobno kot v predhodnih letih se je tudi v letu 2020 nadaljeval trend prepovedanega prehajanja meje ali ozemlja države pa t. i. balkanski poti. Za razliko od leta 2019 je bilo tovrstnih kaznivih dejanj manj (tabela 23).

4.4 Računalniška kriminaliteta

Pri preiskovanju računalniške kriminalitete se je policija v letu 2020 še naprej srečavala z novimi pojavnimi oblikami škodljivih računalniških kod in vdori v kripto denarnice ter s tatvinami kripto valut iz njih. Storilci kripto valute praviloma razpršijo na večje število drugih kripto denarnic in skušajo s tem zabrisati sledi ter otežiti preiskovanje tovrstnih kaznivih dejanj. Nadaljevali so se tudi napadi s t. i. izsiljevalskimi virusi. Tarča so bili informacijski sistemi manjših in srednje velikih podjetij, ki morajo za odklepanje (dešifriranje) podatkov v napadenem informacijskem sistemu plačati odkupnine, pogosto v eni od kripto valut, povzročena pa jim je tudi poslovna škoda zaradi izgube podatkov, izpada poslovanja, stroškov sanacije napada ipd. (tabela 24).

5 Sklep

Slovenska policija je bila v letu 2020 na področju preprečevanja, odkrivanja in preiskovanja kriminalitete uspešna, čeprav je epidemija covida-19 postavila nove izzive njenemu delovanju.

Delo policije v takih izrednih okoliščinah ni primerljivo z nobenim izrednim stanjem po osamosvojitveni vojni. Številni vladni ukrepi, na primer prepoved gibanja in zbiranja ljudi na javnih krajih in površinah v Republiki Sloveniji, prepoved gibanja zunaj občine stalnega ali začasnega prebivališča, zaprtje gostinskih lokalov, uvedba kontrolnih točk na notranjih mejah in ukrepi za zajezitev širjenja SARS-CoV-2 na mejnih prehodih na zunanji meji, so močno vplivali na organizacijo dela policije.

Statistični kazalniki kažejo, da se nadaljuje večleten trend padanja števila obravnavanih kaznivih dejanj, njihova preiskanost pa ostaja na približno enaki ravni oziroma postopoma narašča. Odstotek kaznivih dejanj, ki jih policija odkrije z lastno dejavnostjo, je razmeroma stabilen čez leta oziroma postopoma narašča v zadnjih letih.

Tabela 24: Kazniva dejanja računalniške kriminalitete (vir: Ministrstvo za notranje zadeve, Policija, 2021)

Vrsta kaznivega dejanja	Število kaznivih dejanj					Delež preiskanih kaznivih dejanj (v %)				
	2016	2017	2018	2019	2020	2016	2017	2018	2019	2020
Izdelovanje in pridobivanje orožja in pripomočkov, namenjenih za kaznivo dejanje	3	0	0	4	0	66,7	–	–	100,0	–
Kršitev materialnih avtorskih pravic	4	5	2	2	2	100,0	40,0	100,0	100,0	50,0
Napad na informacijski sistem	261	171	213	216	215	43,7	14,6	31,5	30,1	14,0
Zloraba informacijskega sistema	11	33	26	23	16	36,4	15,2	11,5	8,7	18,8
Zloraba osebnih podatkov	1	4	6	4	6	100,0	75,0	66,7	25,0	100,0
Skupaj	**280**	**213**	**247**	**249**	**239**	**44,6**	**16,4**	**30,8**	**29,7**	**16,7**

Na področju digitalne forenzike, tj. zavarovanj in preiskav zaseženih elektronskih naprav, je policija preiskala več kot 5.100 elektronskih naprav, od tega je bila skoraj polovica prenosnih telefonov. Vse več je tudi zavarovanj podatkov različnih spletnih profilov in/ali računov osumljencev (npr. Google, Facebook, Twitter, Instagram). Pozitivni trend zaseženih in preiskanih elektronskih naprav se je nadaljeval tudi v letu 2020, saj je v vedno več kaznivih dejanjih »udeležena« tudi elektronska naprava. Policija je tudi v letu 2020 posodabljala specializirano opremo in znanje s tega področja.

Na podlagi statističnih podatkov lahko ugotovimo, da premoženjska kriminaliteta še naprej prizadene največ prebivalcev, spodbuden pa je podatek, da stopnja preiskanosti tovrstnih kaznivih dejanj, zlasti tistih z elementi nasilja, ostaja relativno visoka in je višja kot v večini drugih evropskih držav. Na drugi strani gospodarska kriminaliteta povzroča

največjo premoženjsko škodo, 62,7 % celotne, čeprav je delež kaznivih dejanj gospodarske kriminalitete relativno majhen 14,8 %. Najmanjši delež obsega organizirana kriminaliteta, kar je verjetno posledica tega, da po svojih značilnostih ne povzroča neposrednih oškodovancev in je tako občutno manj zaznana. Število v letu 2020 obravnavanih kaznivih dejanj z izpolnjenimi merili organizirane kriminalitete je bilo na ravni desetletnega povprečja (tj. 506). Med 514 kaznivimi dejanji organizirane kriminalitete so prevladovala kazniva dejanja neupravičene proizvodnje prepovedanih drog, nedovoljenih snovi v športu in predhodnih sestavin za izdelavo prepovedanih drog in prometa z njimi ter kazniva dejanja prepovedanega prehajanja meje ali ozemlja države.

Mednarodni tokovi nedovoljenih migracij po t. i. balkanski poti so pod velikim vplivom organiziranih kriminalnih združb, ki tihotapijo migrante v Slovenijo in države članice EU. Ukrepi držav na evropski (mednarodni) ravni so močno vplivali na nezakonite migracije in njihov tok, saj so bile transportne komunikacije spomladi praktično prekinjene, države pa so močno poostrile nadzor na svojih mejah in v notranjosti tudi med drugim valom. Že pred epidemijo covida-19 vračanje tujcev v izvorne države ni bilo lahko, epidemija pa je to močno otežila.

Omejevalni ukrepi, povezani z epidemijo covida-19, so organiziranim kriminalnim združbam močno otežili delovanje, kar je vplivalo na število v letu 2020 obravnavanih kaznivih dejanj prepovedanega prehajanja meje ali ozemlja države. Po sprostitvi omejevalnih ukrepov se bo naraščajoči trend tovrstnih kaznivih dejanj z veliko verjetnostjo nadaljeval.

Epidemija covida-19 je pospešila digitalizacijo na vseh področjih, s tem pa se je tveganje kibernetske kriminalitete, katere žrtve so vse pogosteje tudi slovenska podjetja in ustanove, povečalo. Razvijanje zmogljivosti kibernetske obrambe je zato nujno. Uporaba javnih oblačnih storitev je preprosta, sorazmerno poceni in ne zahteva lokalne informacijske podpore, težko pa je v njih zagotoviti varnost podatkov in v primeru težav je težko, če ne nemogoče odpraviti škodo. Policija je zaradi zaščite tajnih, varovanih in osebnih podatkov omejila uporabo oblačnih storitev; spremljala je prehod na omrežje 5G in pojav kvantnih računalnikov, ki z vidika kibernetske varnosti prinašata nove varnostne izzive.

Slovenija je še vedno ena izmed najvarnejših držav.

Literatura

1. Aebi, M. F., Akdeniz, G., Barclay, G., Campistol, C., Caneppele, S., Gruszczyńska, B. et al. (2017). *European sourcebook of crime and criminal justice statistics 2014* (2. izd.). Helsinki: European Institute for Crime Prevention and Contol, affiliated with the United Nations. Pridobljeno na http://wp.unil.ch/europeansourcebook/files/2018/03/Sourcebook2014_2nd_revised_printing_edition_20180308.pdf
2. Ajpes. (2021). *Poslovni register Slovenije.* Pridobljeno na https://www.ajpes.si/Registri/Poslovni_register/Porocila
3. Clarke, S. (2013). *Trends in crime and criminal justice, 2010.* Pridobljeno na https://ec.europa.eu/eurostat/statistics–explained/pdfscache/4000.pdf
4. Direktiva (EU) 2016/800 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. maja 2016 o procesnih jamstvih za otroke, ki so osumljene ali obdolžene osebe v kazenskem postopku. (2016). *Uradni list Evropske unije,* (132/1).
5. Europol. (2021). *European Union serious and organised crime threat assessment.* Pridobljeno na https://www.europol.europa.eu/activities-services/main-reports/european-union-serious-and-organised-crime-threat-assessment
6. Eurostat Statistics Explained. (2014). *Archive: Crime statistics.* Pridobljeno na https://ec.europa.eu/eurostat/statistics–explained/index.php/Archive:Crime_statistics
7. Ferme, J. in Kebe, J. (2012). Kriminaliteta v Sloveniji v letu 2011. *Revija za kriminalistiko in kriminologijo, 63*(2), 85–102.
8. Gov.si. (3. 3. 2020). *Minister Poklukar pozdravil delovanje neformalne mreže nacionalnih koordinatorjev za boj proti trgovini z ljudmi v jugovzhodni Evropi.* Pridobljeno na https://www.gov.si/novice/minister-poklukar-pozdravil-delovanje-neformalne-mreze-nacionalnih-koordinatorjev-za-boj-proti-trgovini-z-ljudmi-v-jugovzhodni-evropi/
9. Japelj, B. (2017). Kriminaliteta v Sloveniji leta 2016. *Revija za kriminalistiko in kriminologijo, 68*(2), 69–99.
10. Japelj, B. (2018). Kriminaliteta v Sloveniji leta 2017. *Revija za kriminalistiko in kriminologijo, 69*(2), 67–99.
11. Kazenski zakonik (KZ-1). (2012). *Uradni list RS,* (50/12).
12. Killias, M., Aebi, M. F., Aubusson de Cavarlay, B., Barclay, G., Gruszczyńska, B., Harrendorf, S. et al. (2010). *European sourcebook of crime and criminal justice statistics – 2010* (4. izd.). Pridobljeno na https://english.wodc.nl/binaries/ob285_full%20text_tcm29–69006.pdf
13. Kolenc, T., Kebe, J. in Bukovnik, A. (2013). Kriminaliteta v Sloveniji v letu 2012. *Revija za kriminalistiko in kriminologijo, 64*(2), 95–121.
14. Kolenc, T., Kebe, J. in Bukovnik, A. (2014). Kriminaliteta v Sloveniji v letu 2013. *Revija za kriminalistiko in kriminologijo, 65*(3), 175–206.
15. Lukan, A. (2007). Kriminaliteta v letu 2006. *Revija za kriminalistiko in kriminologijo, 58*(2), 115–132.
16. Lukan, A. (2008). Kriminaliteta v letu 2007. *Revija za kriminalistiko in kriminologijo, 59*(2), 99–113.
17. Lukan, A. (2009). Kriminaliteta v letu 2008. *Revija za kriminalistiko in kriminologijo, 60*(2), 77–90.
18. Lukan, A. in Kolenc, T. (2010). Kriminaliteta v letu 2009. *Revija za kriminalistiko in kriminologijo, 61*(2), 117–140.
19. Ministrstvo za notranje zadeve, Policija. (2020a). *V ospredju letošnjega procesa Brdo preprečevanje trgovine z ljudmi in spolnih zlorab otrok na spletu.* Pridobljeno na https://www.policija.si/medijsko-sredisce/sporocila-za-javnost/sporocila-za-javnost-

gpue/103038-na-procesu-brdo-danes-o-preprecevanju-trgovine-z-ljudmi-in-spolnih-zlorab-otrok-na-spletu
20. Ministrstvo za notranje zadeve, Policija. (2020a). *Videokonferenca s šefi policij sosednjih držav v prizadevanju za čim boljše oblike sodelovanja v času omejenega pretoka ljudi in blaga.* Pridobljeno na https://www.policija.si/medijsko-sredisce/sporocila-za-javnost/sporocila-za-javnost-gpue/103281-skupaj-s-policijami-sosednjih-drzav-iscemo-cim-boljse-oblike-sodelovanja-v-casu-omejenega-pretoka-ljudi-in-blaga
21. Ministrstvo za notranje zadeve, Policija. (2021). *Letno poročilo o delu policije za leto 2020.* Ljubljana: Ministrstvo za notranje zadeve. Pridobljeno na https://www.policija.si/images/stories/Statistika/LetnaPorocila/PDF/LetnoPorocilo2020.pdf
22. Odprti podatki Slovenije. (2021). *Promet in infrastruktura.* Pridobljeno na https://podatki.gov.si/data/search?open_data=True&all_ podrocje=Promet%20in%20infrastruktura
23. Statistični urad Republike Slovenije (SURS). (2019). *Demografsko in socialno področje*. Pridobljeno na https://pxweb.stat.si/SiStatDb/pxweb/sl/10_Dem_soc/10_Dem_soc__05_prebivalstvo__10_stevilo_preb__10_05C20_prebivalstvo_stat_regije/05C2001S.px/ in
24. Svet Evropske unije. (2021). *Stalni odbor za operativno sodelovanje na področju notranje varnosti (COSI).* Pridobljeno na https://www.consilium.europa.eu/sl/council-eu/preparatory-bodies/standing-committee-operational-cooperation-internal-security/
25. Urbas, V. (2020). Kriminaliteta v Sloveniji v letu 2019. *Revija za kriminalistiko in kriminologijo, 71*(3), 157–182.
26. Uredba Sveta (EU) 2017/1939 z dne 12. oktobra 2017 o izvajanju okrepljenega sodelovanja v zvezi z ustanovitvijo Evropskega javnega tožilstva (EJT). (2017). *Uradni list Evropske unije,* (283/1).
27. Zakon o kazenskem postopku (ZKP). (2012). *Uradni list RS*, (32/12).
28. Zakon o odgovornosti pravnih oseb (ZOPOKD). (2012). Uradni list RS, (57/12).
29. Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o kazenskem postopku (ZKP-O). (2020). *Uradni list RS,* (200/20).

Crime in Slovenia in 2020

Vojko Urbas, Director of the Criminal Police Directorate, General Police Directorate, Slovenia. E–mail: vojko.urbas@policija.si

This paper presents data on crime dealt with by the Slovenian police in 2020 and changes and factors that influenced police work. The statistical data cover only offences known to the police, i.e., reported and detected criminal offences. In 2020, priorities of the Slovenian police in the areas of prevention, detection, and investigation of crime were focused on the more severe forms of crime in different fields of crime, in particular those against the highest protected human rights and freedoms, criminal acts with significant material damage or unlawful material gain, illegal migration, terrorism, and cybercrime. The police dealt with 53,485 crimes in 2020, for which a criminal complaint or report to supplement a criminal complaint. The number of offences dealt with was the lowest in ten years. Mentioned continues the decline in the number of criminal offences dealt with, which began in 2014. The percentage of investigated crime in 2020 amounted to 50.7%, which is on a multi-year average. The ratio of crime detected by the police with its activity amounted to 16.1% and was slightly above the multi–year average. The largest share was in general crime, which amounted to 85.2% of all criminal offences. Economic crime accounted for 14.8% of all crime and organised crime for 1%. Crimes committed by juvenile offenders accounted for 2.2% of all crimes. In statistical recording data, certain methodological changes occurred in 2018, and consequently, individual data are not the same as in previous annual reports. However, mentioned does not affect their comparability. The events in 2020 have dramatically changed the perception of public safety in society and among individuals. Abovementioned was caused by the emergence of a new coronavirus (SARS–CoV–2) or coronavirus disease 19 (covid–19). Its occurrence had a significant impact on security phenomena and, consequently, the work of the police in 2020. The police did not cease their activities during the first declared epidemic, which lasted from 12 March 2020 to 31 May 2020, and the second, from 19 October 2020 to 15 June 2021, as specific government measures to curb the spread of SARS–CoV–2 were constantly in force and were changing following the epidemiological picture at home and abroad. State action at the European (international) level has significantly impacted illegal migration and its flow, as transport communications have been practically disrupted in the spring and countries have tightened controls at their borders and inland during the second wave. In 2020, the Slovenian police continued to develop criminal investigation activity with intensive staff training in various fields. A large number of funds was also earmarked for the modernisation of technical equipment. Aware of the international dimension of crime and its global causes, the police has invested much effort in international cooperation and strengthening relations with partner countries in the region and beyond.

Keywords: crime, Slovenia, criminal offences, investigation, Criminal police

UDC: 343.3/.7(497.4)"2020"